

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน)

การดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิตในเขตสุขภาพที่ ๑๑ ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดชุมพร ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี โดยมีพื้นที่ต้นแบบตำบลจัดการคุณภาพชีวิต จำนวน ๑๔ ตำบล จาก ๕๑๘ ตำบล ดังนี้

๑. จังหวัดชุมพร ได้แก่ ตำบลเขาค่าย อำเภอสวี และตำบลหงส์เจริญ อำเภอท่าแซะ
๒. จังหวัดระนอง ได้แก่ ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น และตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ
๓. จังหวัดพังงา ได้แก่ ตำบลเกาะยาวใหญ่ อำเภอเกาะยาว และตำบลบางทอง อำเภอท้ายเหมือง
๔. จังหวัดภูเก็ต ได้แก่ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง และตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง
๕. จังหวัดกระบี่ ได้แก่ ตำบลเขาคราม อำเภอเมือง และตำบลคีรีวง อำเภอปลายพระยา
๖. จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ตำบลเสาภา อำเภอสิชล และตำบลพรหมคีรี อำเภอพรหมคีรี
๗. จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ ตำบลบ้านท่าเียน อำเภอคีรีรัฐนิคม และตำบลวัง อำเภอท่าชนะ

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัดชุมพร ตำบลเขาค่าย อำเภอสวี

สภาพทั่วไป

ตำบลเขาค่ายมีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูงมีภูเขาล้อมรอบ ประกอบไปด้วยภูเขาหินและหินปูนหลายลูก ประกอบด้วย เขาค่าย เขาค้อตาทอง เขาคด เขาไฟใหม่ สันเขาแม่แกน เขาคูรัม เขาลัก สันเขาทะเลลุ บางส่วน ประชากรทั้งสิ้น ๗,๙๐๖ คน แยกเป็นชาย ๔,๐๘๖ คน แยกเป็นหญิง ๓,๘๒๐ คน จำนวนหลังคาเรือน ๓,๘๔๖ หลังคาเรือน โดยมีประชากรอพยพมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้บริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราชและสุราษฎร์ธานีมาตั้งถิ่นฐาน โดยประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยมีศาสนสถาน ๘ แห่ง ได้แก่ วัด ๓ แห่ง สำนักสงฆ์ ๕ แห่ง ประชากรประกอบอาชีพเกษตรเป็นหลัก โดยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ กาแฟ และผลไม้ เช่น ทุเรียน ลองกอง มังคุด ในพื้นที่ของตำบลส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูก ที่อยู่อาศัย ร้านค้า สถานประกอบการ ตามลำดับ และบางส่วนเป็นพื้นที่สาธารณะ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศที่ไม่มีมลพิษ น้ำในการเกษตรก็ต้องรอฤดูฝน มีแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอ

ประเด็นการพัฒนาของ พชอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภออำเภอสวี (พชอ.สวี)ได้กำหนดให้มีประเด็นการพัฒนาใน ๒ ประเด็น ได้แก่ ประเด็นอาหารปลอดภัย และประเด็นยาเสพติดในกลุ่มเหล่าและบุหรี โดยตำบลจัดการคุณภาพชีวิตตำบลเขาค่ายอำเภอสวีได้มีเวทีประชาคมของตำบลเพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาตำบลจัดการคุณภาพชีวิต โดยการวิเคราะห์อย่างรอบด้านในทุกมิติ และมีมติเลือกประเด็นอาหารปลอดภัย และการลดละเลิกเหล่าและบุหรี ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาของ พชอ. โดยในแต่ละประเด็นมีการดำเนินงานดังนี้

ประเด็นอาหารปลอดภัย

มีการลดการใช้สารเคมีในภาคเกษตรกรรม ด้วย ๔ กลยุทธ์ สวี้อาหารปลอดภัย ใส่ใจสุขภาพ ได้แก่

๑. การพัฒนาร้านอาหาร แผงลอย โรงอาหารในโรงเรียน เดินไปคู่กับโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
๒. สร้างและพัฒนาตลาดนัดสุขภาพ ตลาดนัดสีเขียว สร้างตลาดต้นแบบ
๓. พัฒนาความรู้ ทักษะในการเลือกซื้ออาหารที่ปลอดภัยให้กับประชาชน
๔. สร้างชุมชนต้นแบบอาหารปลอดภัย

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอาหารปลอดภัยในโรงเรียน เช่น นักเรียนสามารถเลือกซื้ออาหารปลอดภัยได้ มีชมรมอาหารปลอดภัย เด็กไทยอ่อนหวาน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็ก แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยพบว่า มีโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรในพื้นที่ ๔ โรงเรียน สำหรับในภาคเกษตรกร มีการคัดกรองสารเคมีในกระแสเลือดของเกษตรกร และให้ความรู้ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีคลินิกเกษตรกรปลอดโรคใน รพ.สต. มีการทำ MOU สวีปลอดภัย กับหน่วยงานราชการต่างๆอีกด้วย

เหล่านี้

ชุมชนมีการวิเคราะห์หาต้นเหตุของอุบัติเหตุ NCD มีแผนกลยุทธ์ในการดำเนินการ ๕ กลยุทธ์ ดังนี้

๑. ลดผู้สูบบุหรี่ใหม่
๒. ชุมชนเข้มแข็ง สร้างเครือข่ายอาสาสมัครงดเหล้า
๓. บำบัด รักษา ลด ละ เลิก (จำนวนผู้ร่วมโครงการงดเหล้าเข้าพรรษา)
๔. บังคับใช้กฎหมายสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
๕. รณรงค์สร้างกระแส ประเพณีปลอดเหล้า

มีชุมชนและบุคคลต้นแบบงดเหล้าบุหรี่ มี CPG บำบัดเหล้าบุหรี่ตั้งแต่ รพ. ถึงระดับชุมชน

ชุมชนได้รับบสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพ กิจกรรมทางกาย ยาสูบ สารเสพติด อาหาร

ภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน

๑. โรงเรียนมีปลูกฝังให้เด็กนักเรียนมีความรู้และฉลาดเลือกซื้ออาหารที่มีความปลอดภัย โดยพบว่าในพื้นที่มีโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรจำนวน ๔ โรงเรียน
๒. ทีมวิทยากรหัวใจเพชรจำนวน ๔๔ คน ในการรณรงค์เลิกเหล้าและบุหรี่
๓. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้แก่ กลุ่มทอผ้าไหม กลุ่มทำไม้กวาด กลุ่มแปรรูปการเกษตรทุเรียนกวนทุเรียนทอด
๔. กลุ่มพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแกรนด์แคนยอน ดอยรอตั้ง
๕. ผู้นำชุมชน เช่นนายก อบต.ผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลต้นแบบการเลิกเหล้า
๖. ชมรมผู้สูงอายุ ดำเนินกิจกรรมและประชุมร่วมกันเดือนละ ๑ ครั้ง และมีกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ วันละ ๑ บาท

ความสุขของชุมชน

สุขกาย

ชุมชนมีการรณรงค์เลิกเหล้าและบุหรี่ย่างเข้มข้น ตั้งแต่ระดับผู้นำชุมชน ซึ่งทำเป็นตัวอย่างให้คนในชุมชนได้ปฏิบัติตาม มีการสร้างพื้นที่สำหรับอาหารปลอดภัยให้คนในชุมชนได้บริโภคอีกทั้งยังมีการตรวจสารเคมีในเลือดเกษตรกร เพื่อกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำการเกษตรที่ปลอดภัยสารเคมีอีกด้วย

สุขใจ

การนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามาเป็นเครื่องมือในการสร้างกระแสและเป็นค่านิยมของชุมชนด้วยการงดเหล้าเข้าพรรษา อย่างเข้มข้นในชุมชนทำให้เกิดความสุขทางใจของคนในชุมชน

สุขเงิน

การลด ละ เลิก เหล้าและบุหรี่ ทำให้รายจ่ายครัวเรือนลดลง อีกทั้งการมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีกองทุนต่างๆทำให้ชุมชนเกิดรายได้ระหว่างรอเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร

นวัตกรรมชุมชน

นวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานชุมชนสร้างสุข (สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) ภายใต้ประเด็นการพัฒนาของชุมชน ได้แก่

๑. มีนวัตกรรม ชง ๓ สี วิถีเลิกเหล้า ชงแดง เลิกเหล้าตลอดชีวิต น้ำเงินเลิกเหล้าครบ ๑ พรรษา เหลืองยังไม่เข้าร่วมโครงการ

๒. พินัยกรรมความดี โดยคนที่เลิกเหล้าตลอดชีวิตมาลงพินัยกรรมโดยสัญญาว่างานศพตัวเองจะไม่มีเหล้าผู้ร่วมงานศพ

บุคคลต้นแบบ

วิทยากรหัวใจเพชร บุคคลต้นแบบเลิกเหล้า บุหรี่ ในชุมชนซึ่งเป็นผู้นำชุมชนได้แก่ นายอ อบต. และผู้ใหญ่บ้าน

ภาพกิจกรรม

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัดชุมพร
ตำบลหงษ์เจริญ อำเภอบางสะพาน

สภาพทั่วไป

เดิม " ตำบลหงษ์เจริญ " แยกออกจาก " ตำบลสลวย " ซึ่งเป็นตำบลที่มีพื้นที่มาก ทางสภาตำบลจึงขอแยกเขตออกเป็น ๒ ตำบล คือ ตำบลสลวยและตำบลหงษ์เจริญ ประวัติบ้านสลวยมีการเล่าขานกันมาว่าในราวปี พ.ศ. ๒๓๒๙ เจ้าประคองกษัตริย์พม่า ได้ยกทัพมาทางปากซันได้ ๑ ทัพ ซึ่งมีแกงหูนแมงถู อัครมหาเสนาบดีพม่า ยกทัพมาจากเมืองมะริดมาตีเมืองชุมพร เมืองไชยา และไปล้อมเมืองนครศรีธรรมราชไว้ การทำสงครามครั้งนี้ทำให้เกิดการเล่าลือกันต่อๆ มาว่า ชาวบ้านที่ตั้งรกรากอยู่ในสลวยได้จัดเตรียมเสบียง ไร่ยามเกิดศึกสงครามและในช่วงฤดูแล้งและได้นำครกตำข้าวทั้งคลองไม่ให้ข้าศึกทำเสบียงได้ คงเหลือไว้แต่ซากตำข้าวมากมาย ชาวบ้านจึงเรียกว่า " สากะลวย " คำว่า " กะลวย " แปลว่า มาก (ภาษาใต้) ต่อมาเพี้ยนเป็น " สลวย " ในปัจจุบัน

ตำบลหงษ์เจริญ มีการบรรจุเรื่องของสุขภาวะอยู่ในวิสัยทัศน์การพัฒนาตำบลของ อบต.หงษ์เจริญ " โครงสร้างพื้นฐานพร้อม สิ่งแวดล้อมดี การศึกษาคุณภาพ ประชาชนมีสุขภาวะที่ดี และเป็นชุมชนน่าอยู่แบบวิถีไทยที่ดำรงไว้ซึ่งความพอเพียง " ตำบลหงษ์เจริญมีประชากร จำนวน ๑๑,๙๔๙ คน แบ่งเป็นเพศชายจำนวน ๕,๙๐๔ คน เพศหญิง จำนวน ๖,๐๔๕ คน จำนวนหลังคาเรือน ๔,๗๒๖ หลังคาเรือน ศาสนามีไทย พุทธและมุสลิมอยู่ด้วยกัน ปัญหาสุขภาพที่สำคัญคือ มี กลุ่มผู้ป่วย เบาหวานและความดันโลหิตสูง ประมาณ ๑๙% ของประชากร

ประเด็นการพัฒนาของ พชอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

ประเด็นการพัฒนาของ พชอ.ท่าแซะ ได้แก่ ปัญหาอุบัติเหตุ และปัญหาเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โดยตำบลหงษ์เจริญ มีการใช้ประเด็นการแก้ปัญหาเบาหวานและความดันโลหิตสูงเป็นประเด็นการพัฒนาตำบล ซึ่งการดำเนินกิจกรรมของชุมชนเกิดจากชุมชนเป็นผู้ริเริ่ม และหน่วยงานของรัฐมาเห็นผลการดำเนินงานจึงให้การสนับสนุนในภายหลัง เช่น กิจกรรมแอโรบิก โดยมีการรวมกลุ่มของผู้รักสุขภาพนำโดย อสม. ดำเนินกิจกรรมต้นแอโรบิก ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลหงษ์เจริญเห็นถึงความสำคัญจึงได้สนับสนุนจนเกิดกระแสนอกกำลังกายด้วยการเต้นแอโรบิกอย่างแพร่หลายในพื้นที่

ภาคีเครือข่าย

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลหงษ์เจริญ
๒. โรงเรียนเป็นศูนย์รวมกิจกรรมของชุมชน
๓. ชมรมผู้สูงอายุ
๔. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
๕. ผู้นำทางศาสนา (เจ้าอาวาส โตะอิหม่าม)
๖. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
๗. อสม. สาธารณสุข

ความสุขของชุมชน

สุขภาพ

ตำบลหงษ์เจริญมีกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพที่สำคัญคือ การออกกำลังกาย ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงของคนในชุมชน ให้คนในชุมชนมีร่างกายที่แข็งแรง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอีกด้วย

สุขใจ การดำเนินงานหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพโดยใช้หลัก ๓๐๒๕ (อาหาร ออกกำลังกาย อารมณ์ ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา) ส่งผลต่อความสุขของคนในชุมชน อีกทั้งการจัดกิจกรรมแข่งกีฬาภายในชุมชนส่งผลต่อความสุขอันเกิดจากความรักสามัคคีในหมู่คณะของคนในชุมชน

สุขเงิน

ตำบลหงษ์เจริญ มีวิสาหกิจชุมชน ทำให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เสริม การเลิกเหล้าบุหรี่ยังเป็นการลดรายจ่ายของครัวเรือน ทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

นวัตกรรม

การใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนกิจกรรมตำบลพัฒนาคุณภาพชีวิตของตำบล ด้วยการทำ MOU กับหน่วยงานและผู้ปกครองเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆของตำบลจัดการคุณภาพชีวิตในพื้นที่

บุคคลต้นแบบ : ไม่มี

ภาพกิจกรรม

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัดระนอง
ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ

สภาพทั่วไป

สภาพโดยทั่วไป พื้นที่เป็นภูเขาประมาณ ๗๐% เป็นภูเขาสูงชันและป่าไม้ และเป็นพื้นที่ราบชายฝั่ง ประมาณ ๓๐% โดยทิศตะวันตกเป็นทะเลอันดามันตลอดแนว มี ๒ ฤดู คือ ฤดูฝน และฤดูร้อน ประชากรทั้งสิ้น ๗,๒๙๑ คน แยกเป็น เพศชาย จำนวน ๓,๕๘๗ คน เพศหญิง จำนวน ๓,๗๐๔ คน จำนวนหลังคาเรือน ๒,๑๐๘ หลังคาเรือน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๓.๙๑ ไร่ / คน โดยเทียบกับที่ดินที่ชำระภาษีบำรุงท้องที่

- ข้อมูลประชากรต่างดาว (พม่า) ๖๘ คน
- ข้อมูลชนกลุ่มน้อย (พลัดถิ่น) ๗๐ คน

ประชาชนนับถือศาสนาอิสลามและไทยพุทธ อย่างละ ๕๐% มีโรงเรียน ๕ แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๔ แห่ง มีชมรมผู้สูงอายุ ๓ ชมรม มี อสม.๑๐๗ คน มีผู้สูงอายุ ๕๕๙ คน (ติดเตียง ๒ คน ติดบ้าน ๔๕ คน ติดสังคม ๕๔๒ คน) ผู้พิการ ๑๐๐ คน ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ดังนี้

- ด้านเกษตรกรรม อาทิ เช่น ส่วนยางพารา ปาล์มน้ำมัน สวนผสม โดยส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ทุกหมู่บ้าน
- ประมงน้ำเค็ม มีสภาพภูมิประเทศที่อำนวย คือ ทิศตะวันตกติดฝั่งอันดามันตลอดแนว โดยส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๖ และหมู่ที่ ๔ บางส่วน
- อาชีพรับจ้างทั่วไป

สถานศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษาจำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านบางมัน โรงเรียนไทยรัฐวิทยา๖๗ (นาพรุ) โรงเรียนบ้านบางกล้วยนอก โรงเรียนบ้านควนไทรงาม โรงเรียนบ้านแหลมนาว
- โรงเรียนมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส ๒ แห่ง) ได้แก่ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา๖๗ (นาพรุ) โรงเรียนบ้านบางกล้วยนอก
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๒ แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.นาคา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีนัยันนะห์

ศาสนาสถาน

- วัด ๑ แห่ง สำนักสงฆ์ ๒ แห่ง
- มัสยิด ๖ แห่ง บาลเซาะ ๔ แห่ง

ประเด็นการพัฒนาของ พขอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

ประเด็นการพัฒนาของ พขอ.ได้แก่ อุบัติเหตุ การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล ได้แก่ อุบัติเหตุ การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม

ตำบลนาคาได้มีการเริ่มขับเคลื่อนงานคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ โดยใช้ CBL (Context-Based Learning) โดยมีการลงเยี่ยมบ้านอย่างจริงจัง ผ่านระบบ DHS มีการดูแลผู้สูงอายุ โรคเรื้อรัง อุบัติเหตุและสิ่งแวดล้อมในปี ๒๕๖๐ ซึ่งในปี ๒๕๖๐ ประสบความสำเร็จเรื่อง Long Term Care โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สนับสนุนงบประมาณในการจ้างพนักงานเยี่ยมบ้านรายเดือนและนำไปสู่ Care Giver โดยดำเนินการทั้งอำเภอ มีการจัดทำแผนร่วมกันในหลายภาคส่วนในพื้นที่ ทั้ง อบต. ชุมชน สาธารณสุข อสม. มีการวิเคราะห์ปัญหาด้านสุขภาพ และคืนข้อมูลสู่ชุมชน มีการสื่อสารสู่ชุมชนผ่านไลน์ Facebook มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่ทั้ง ๓ ชมรมสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของผู้สูงอายุ มีการออมในชุมชน มีบัญชีครัวเรือน (สุขเงิน) มีทีมงานหมอครอบครัวสุขสำราญห่วงใยกัน ดูแลสุขภาพของคนในพื้นที่ ทั้งนี้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพได้สนับสนุนงบประมาณในการทำกิจกรรมตามประเด็นของ พขอ.เริ่มต้นที่ลดอุบัติเหตุในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเด็กทุกคนที่ผู้ปกครองมาส่งจะใส่หมวกกันน็อค ๑๐๐%

การควบคุมป้องกันไข้เลือดออกในชุมชน

อสม.มีบทบาทสำคัญทั้งในการควบคุมและป้องกันโดยมีมาตรการควบคุมกันภายในองค์กร อสม.ในการแจกทรายอะเบทในทุคร้วเรือน มีการสำรวจลูกน้ำยุงลายทุกวันศุกร์ มีการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเบื้องต้นในกรณีมีการแจ้งเคสไข้เลือดออก โดย อสม.จะร่วมมือกันในการลงพื้นที่ (ยึดหลัก ไม่ให้ยุงกัดและไม่ให้ยุงเกิด)

อุบัติเหตุ

มีการวิเคราะห์พื้นที่ที่มีความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุและมีการซ้อมแผนรับมืออุบัติเหตุในพื้นที่นั้นๆ โดยการมีส่วนร่วมจากในทุกภาคส่วนในการร่วมฝึกซ้อม รวมทั้งการฝึก CPR อสม.ทุกคนจะได้รับการฝึก มีการกำหนดมาตรการในการสวมหมวกกันน็อคในชุมชน

การจัดการสิ่งแวดล้อม

มีการคัดแยกขยะในครัวเรือน มีกิจกรรมจิตอาสาในทุกสัปดาห์ มีการสำรวจลูกน้ำยุงลาย โดยนายอำเภอให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยใช้จิตอาสาในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการ

ภาคีเครือข่าย

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. ชมรมผู้สูงอายุ
๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๔. ประชาชนชุมชน
๕. วัด มัสยิด
๖. โรงเรียน
๗. อสม. จนท.สาธารณสุข

- ๘. กลุ่มสตรี
- ๙. เครือข่ายเยาวชน

ความสุขของชุมชน

สุขกาย

ตำบลนาคามีประเด็นพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ อุบัติเหตุ การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม โดยมีกิจกรรมที่สำคัญคือการลดอุบัติเหตุและการป้องกันโรคไข้เลือดออก ทำให้อุบัติเหตุในพื้นที่ลดลงและไม่พบผู้ป่วยไข้เลือดออก

สุขใจ

อสม.ในพื้นที่ตำบลนาคา มีการใช้ application smart อสม. ทำให้ อสม.สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพที่ถูกต้อง สามารถสื่อสารให้ความรู้กับประชาชนได้อย่างถูกต้อง

สุขเงิน

ตำบลนาคา มีวิสาหกิจชุมชน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีเกษตรกรพอเพียง ซึ่งสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับประชาชนในพื้นที่

นวัตกรรม : ไม่มี

บุคคลต้นแบบ : นายวินัย ทองพร้อม เกษตรกรตัวอย่างวิถีพอเพียง

ภาพกิจกรรม

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัดระนอง
ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น

สภาพทั่วไป

ชุมชนบ้านในวง เดิมเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว ตั้งอยู่หมู่ ๕ ตำบลละอุ่นเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง เมื่อประมาณ ๒๕ ปีที่ผ่านมา มีประชากรอพยพมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา และประชากรภาคใต้แถบจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี มาก่อตั้งบ้านเรือนและที่ทำกินในชุมชนบ้านในวงตั้งแต่ยุคบุกเบิก ซึ่งแต่เดิมเป็นพื้นที่ป่าไม้รกทึบ ไม่มีถนนตัดผ่าน มีเส้นทางคมนาคมที่ไม่สะดวก รถยนต์สัญจรไปมาไม่ได้ ใช้การเดินทางเท้าเพียงอย่างเดียว ลักษณะพื้นที่มีภูเขาล้อมรอบเป็นวงท่ามกลางหุบเขา จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านในวง” ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๓๘ หมู่บ้านในวงได้ยกฐานะและแบ่งส่วนเขตการปกครองออกเป็น ๒ ตำบล คือตำบลในวงเหนือ และตำบลในวงใต้

ลักษณะภูมิประเทศ

ส่วนใหญ่เป็นที่ราบบนภูเขาสูง ประชากรอาศัยอยู่เป็นกลุ่มก้อนตามเส้นทางคมนาคมและพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง มีป่าและภูเขาล้อมรอบ มีสภาพป่าไม้อุดมสมบูรณ์

ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลในวงใต้ตั้งอยู่บนพื้นที่ภูเขาสูงชัน และมีป่าไม้ล้อมรอบ ส่งผลให้มีอากาศชื้น จึงทำให้มีฝนตกชุกมีหมอกเกือบตลอดปี เหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

การประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำสวนผลไม้แบบผสมผสาน ได้แก่ สวนทุเรียน มังคุด กล้วยหอม ลองกอง กาแฟ หนาก เป็นต้น มีรายได้เป็นปีตามฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลไม้ โดยผลไม้ประเภททุเรียน และมังคุด เป็นพืชเศรษฐกิจหลักและสร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำให้คนในวง

ข้อมูลด้านประชากร

ตำบลในวงใต้ มีประชากรทั้งหมด ๑,๓๙๘ คน เป็นชาย จำนวน ๗๑๕ คน เป็นหญิง จำนวน ๖๘๓ คน จำนวนหลังคาเรือน ๓๔๗ หลังคาเรือน

โรงเรียน

ไม่มีโรงเรียนในพื้นที่ตำบลในวงใต้ แต่มีโรงเรียนในตำบลในวงเหนือ จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนบ้านในวง ซึ่งรองรับนักเรียนทั้งสองตำบล เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ศาสนสถาน

ในพื้นที่ตำบลในวงใต้ไม่มีวัด แต่มีสำนักสงฆ์ จำนวน ๒ แห่ง คือ สำนักสงฆ์ทับเหนือ และ สำนักสงฆ์เทพมงคลธรรม ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

กลุ่มสังคม

๑. ชมรมผู้สูงอายุตำบลในวงใต้
๒. กลุ่มจัดการท่องเที่ยวบ้านในวงโฮมสเตย์
๓. ศูนย์ประสานงานกลุ่มท่องเที่ยว
๔. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
๕. ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน
๖. กลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีด
๗. กลุ่มทอเสื่อ
๘. กลุ่มผูกไม้กวาด

อสม.จิตอาสาด้านการแพทย์และสาธารณสุข จำนวน ๒๙ คน จำแนกเป็น เพศชาย ๗ คน เพศหญิง ๒๒ คน

ข้อมูลด้านคุณภาพชีวิตทั้งตำบล

ด้านคุณภาพ

- จำนวนเด็กปฐมวัย (อายุ ๐-๕ ปี)	จำนวน	๘๑	คน
- จำนวนเด็กวัยเรียน (อายุ ๕-๑๔ ปี)	จำนวน	๑๘๒	คน
- จำนวนวัยรุ่น (อายุ ๑๕-๒๑ ปี)	จำนวน	๙๙	คน
- จำนวนวัยทำงาน (อายุ ๑๕-๕๙ ปี)	จำนวน	๙๔๒	คน
- จำนวนผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป)	จำนวน	๙๔	คน
• ติดเตี้ยง	จำนวน	๐	คน
• ติดบ้าน	จำนวน	๔	คน
• ติดสังคม	จำนวน	๙๐	คน
- จำนวนผู้พิการ	จำนวน	๙	คน
- จำนวนผู้ป่วยโรคเรื้อรัง	จำนวน	๘๙	คน
• โรคเบาหวาน	จำนวน	๒๔	คน
• โรคความดันโลหิตสูง	จำนวน	๖๕	คน
• โรคหัวใจ	จำนวน	๒	คน
• โรคหลอดเลือดสมอง	จำนวน	๐	คน
• โรคมะเร็ง (เต้านม)	จำนวน	๑	คน
• โรคไต	จำนวน	๑	คน
- จำนวน อสม. ทั้งตำบล	จำนวน	๒๙	คน
- จำนวน อสค.			
• อสค.โรคไตเรื้อรัง ระดับ ๓ และ ๔	จำนวน	๑๐	คน

- อสค. กลุ่ม NCD (เบาหวาน/ความดันโลหิตสูง) จำนวน ๘๙ คน
- อสค. กลุ่มติดบ้านติดเตียง จำนวน ๒ คน

ด้านประเพณี วัฒนธรรม

ตำบลในวงใต้มีกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรม ได้แก่ ประเพณีบายศรีสู่ขวัญ งานทอดกฐิน งานทอดผ้าป่า ไหว้ศาลปู่ตา วันสงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ประเพณีวันลอยกระทง ประเพณีงานวันผลไม้ประจำปี (ช่วงเดือนสิงหาคม) วันออกพรรษา และการแข่งขันกีฬาของคนในชุมชน

ประเด็นการพัฒนาของ พขอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

ประเด็นพขอ.ละอูน : การดูแลผู้ป่วย NCD ผู้ป่วยเปราะบาง (ผู้ป่วยติดเตียง)

ประเด็นพัฒนาคุณภาพชีวิตตำบลในวงใต้ : NCDs ขยะและสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิตตำบลในวงใต้ อำเภอละอูน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) ตำบลในวงใต้ อำเภอละอูน จังหวัดระนอง โดยมีการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาที่ร่วมกัน มีการประชุมพูดคุยในการชี้แจงทำความเข้าใจระดมความคิดเห็นร่วมกัน ในการกำหนดบทบาทหน้าที่ มีการร่วมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตตำบลในวงใต้ โดยใช้แผนสุขภาพตำบล และมีแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล และคืนข้อมูลและต้นทุนสู่ชุมชนผ่านกลุ่ม Line และ Facebook โดยมีแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตดังต่อไปนี้

๑ การพัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพหลักและอาชีพเสริมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสนับสนุน สร้างจิตสำนึกให้คนในหมู่บ้านรู้จักดำรงตนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เลี้ยงปลา เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ เพื่อที่จะบริโภคและจำหน่ายในหมู่บ้านและชุมชนใกล้เคียง

๒ สนับสนุนและส่งเสริมให้ ผู้ด้อยโอกาสและผู้ว่างงานในหมู่บ้าน มีการบูรณาการกองทุนต่างๆในหมู่บ้าน

๓ ส่งเสริมให้คนครัวเรือนหันมาทำท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อเสริมรายได้

๔ ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน / บัญชีฟาร์ม

๕ การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มอาชีพเสริมมากมาย

๖ การสร้างรายได้เสริมจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งจากด้าน บ้านพัก อาหาร รถนำเที่ยว ผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นต้น

๗ การจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นบ้านในหมู่บ้านกระจายอยู่ในหมู่บ้านหลากหลายจุด

๘ การลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้สารเคมี หันมาใช้สารชีวภัณฑ์ที่ผลิตได้เอง

๙ นวัตกรรมในเรื่องของการใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นเองเพื่อลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร เช่น การลำเลียงด้วยระบบรางลำเลียงและเครื่องผ่าหมากความเร็วสูง เป็นต้น

๑๐ การนำแนวคิดมาขยายผลการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่

๑๑ พัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพหลักและอาชีพเสริม ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑๒ สนับสนุนและส่งเสริมการลดต้นทุนและปัจจัยในการผลิตด้านการเกษตร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพในการพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานราก

๑๓ บูรณาการกองทุนต่างๆ ในหมู่บ้าน โดยใช้กองทุนกลางพัฒนาหมู่บ้าน เป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง

จากแผนชุมชนข้างต้น ได้มีการกำหนดกิจกรรมตามแผนต่างๆดังนี้

๑. ชุมชน/ท้องถิ่น/ภาคีเครือข่าย/อสม.นั้กจัดการสุขภาพชุมชน เป็นพลังขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล

ติดตามการดำเนินงานตามแผนงานในทุกๆกิจกรรม ในการนำแผนไปใช้งาน มีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ตามปฏิทินจัดทำแผนประจำปี เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดง ความคิดเห็น ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาในพื้นที่ กำหนดเป้าหมายแนวทางในการทำงานร่วมกัน

๒. การเฝ้าระวัง ประเมิน สื่อสารให้ความรู้ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและมาตรการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาคูณภาพชีวิตตามบริบทของพื้นที่ (OTOP)

ตำบลในวงใต้ได้ดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ควบคุมไม่ได้ โดยใช้นวัตกรรมสุดยอดกระเทียมสด ลดน้ำตาลในเลือด การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคอาหาร และการส่งเสริมพฤติกรรมออกกำลังกายที่เหมาะสมในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้

๓. การจัดกิจกรรมและจัดบริการคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม OTOP แบบบูรณาการ

ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (กลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นคนแข็งแรงสุขภาพดี มีปัญหา ดูแลผู้สูงอายุเจ็บไข้ได้ป่วย แต่ยังช่วยตัวเองได้บ้าง และผู้สูงอายุเจ็บไข้ได้ป่วยและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ในการเยี่ยมบ้านให้คำปรึกษาและการให้กำลังใจ ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และที่เจ็บป่วย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง เดือนละ ๑ ครั้ง การเข้าวัดฟังธรรมและการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ พัฒนาศาสนสถาน ออกกำลังกายที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน การมีส่วนร่วมในการดูแลส่งเสริมสุขภาพร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง (อปท. วัด โรงเรียน คณะกรรมการชุมชน) ส่งเสริมให้มีเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในชุมชนสามเดือนต่อครั้ง “คน...ต้นแบบ” ด้านสุขภาพ ครอบครัวยุบอุ่น การส่งเสริมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในชุมชน การทำยาหม่อง เหยี่ยวไพรยทานของกลุ่มผู้สูงอายุ

ภาคีเครือข่าย

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
๒. ผู้สูงอายุ
๓. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
๔. กลุ่มออมทรัพย์
๕. วัด
๖. กรรมการชุมชน
๗. อสม.จนทสาธารณสุข

ความสุขของชุมชน

สุขกาย

จากการดำเนินกิจกรรมตำบลจัดการคุณภาพชีวิตตำบลในวงใต้ ส่งผลให้เกิดความสุขในมิติ
สุขกาย ดังนี้

๑. ไม่พบผู้ป่วยยืนยันการเป็นโรคไข้เลือดออกในพื้นที่
๒. ไม่พบผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ในพื้นที่
๓. มีผู้เลิกบุหรี่ได้มากกว่า ๖ เดือนในพื้นที่ จำนวน ๑๙ คน
๔. ไม่พบผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่

สุขใจ

จากการดำเนินกิจกรรมตำบลจัดการคุณภาพชีวิตตำบลในวงใต้ ส่งผลให้เกิดความสุขในมิติ
สุขใจ ดังนี้

๑. อสม.สมัครใช้ App smart อสม. ๔.๐
๒. การสื่อสารด้านสุขภาพชุมชน ผ่าน Line Group อสม., Line Group ชุมชน และ Facebook รพ.สต.ตำบลในวงใต้
๓. การสื่อสารด้านคุณภาพชีวิต โดยมีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพทางจิตใจ เช่น เข้าวัดฟังธรรมในวันสำคัญทางศาสนา การรณรงค์คำขวัญผู้สูงอายุเนื่องในเทศกาลสงกรานต์ การร่วมกิจกรรมประเพณีต่างๆ เช่น บายศรีสู่ขวัญ ทอดกฐิน การสืบสืบสานวัฒนธรรม เช่น เพลงสรพัญญะอีสาน โดยจะร้องในพิธีวันพ่อแห่งชาติ การทำทานที่วัด วันเข้าพรรษา วันบุญเดือน ๔ และ ๕ (บุญพระเวศสันดร) กฐินทาน และการแสดงโชว์ในวันประเพณีต่างๆในชุมชนและวัฒนธรรมจังหวัด และการแสดงเซ็งบั้งไฟ เป็นต้น

สุขเงิน

จากการดำเนินกิจกรรมตำบลจัดการคุณภาพชีวิตตำบลในวงใต้ ส่งผลให้เกิดความสุขในมิติ
สุขเงิน ดังนี้

- ๓.๑ มีกองทุนออมทรัพย์
- ๓.๒ มีรายได้จากวิสาหกิจชุมชน
- ๓.๓ มีการส่งเสริมสวัสดิการของสมาชิกในชุมชน โดยจัดตั้งกองทุนสวัสดิการตำบลเพื่อระดมทุนช่วยเหลือสมาชิกในยามที่เจ็บป่วยและตกทุกข์ได้ยากเพื่อนำเงินไปใช้จ่ายในเรื่องสาธารณสุขโรค
- ๓.๔ กองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ

นวัตกรรม : สูดยออดกระเทียมสด ลดน้ำตาลในเลือด

บุคคลต้นแบบ : อสม.ต้นแบบเลิกบุหรี่จำนวน ๓ คน

ภาพกิจกรรม

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัดพังงา
ตำบลเกาะยาวใหญ่ อำเภอเกาะยาว

สภาพทั่วไป

ชาวตำบลเกาะยาวใหญ่ มีบรรพบุรุษเป็นชาวมุสลิมจากจังหวัดสตูลที่หนีภัยสงครามโลกครั้งที่ ๑ นับถือศาสนาอิสลาม ๙๘% ประชากร ๒,๒๔๑ คน ผู้สูงอายุ ๓๑๑ คน ติดเตียง ๒ คน ติดบ้าน ๗ คน ติดสังคม ๓๐๒ คน ผู้พิการ ๖๒ คน (ทางการเคลื่อนไหว ๓๕ คน ทางสติปัญญา ๑๔ คน ทางสายตา ๖ คน ทางการได้ยิน ๖ คน การพูด ๑ คน) ประกอบอาชีพประมงและเกษตรเป็นหลัก บริการนักท่องเที่ยวเป็นอาชีพเสริม มีหมู่บ้านจำนวน ๔ หมู่บ้าน มีสถานศึกษา ๒ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล ๑ แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑ แห่ง มัสยิด ๔ แห่ง ๙๓๖ หลังคาเรือน โรคที่สำคัญ NCD (HT,DM) และไข้เลือดออก มี อสม.ในพื้นที่จำนวน ๕๔ คน

ประเด็นการพัฒนาของ พชอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

ประเด็น พชอ. การขยะมูลฝอย ไข้เลือดออก

ประเด็น พชต. ปัญหาไข้เลือดออก การจัดการขยะ อาหารปลอดภัยตำบล ปลอดภัยมบรรจอาหาร การจัดการไข้เลือดออก

การดำเนินงานป้องกันและควบคุมไข้เลือดออกในชุมชน นำโดยนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเกาะยาว กำนัน ผู้ใหญ่ อสม. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายภาคประชาชน ลงพื้นที่บูรณาการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออกทั้งตำบล มีการออกหน่วยประชาสัมพันธ์ร่วมกันโดยนายกเทศมนตรี อาสาสมัครเป็นพนักงานขับรถออกหน่วยประชาสัมพันธ์ โดยเจ้าหน้าที่สาสุข อสม.ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์

ปลอดภัย

มีการส่ง อสม.เข้าไปอบรมเรื่องการลดโหม มีการขยายผลเริ่มจากร้านอาหารที่มี อสม.เป็นเจ้าของต้องปลอดภัยโหม และขยายไปสู่ร้านอาหารอื่นๆ และสูโรงแรม โดยพบว่าในร้านก๊ะชะซึ่งเป็นร้านโรตี่ชื่อดังของเกาะ มี อสม.ทำงานอยู่ที่ร้าน โดยอสม.ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาสุข ได้ขอความร่วมมือให้ความรู้ เกี่ยวกับการใช้โหม ปัญหาขยะจากโหม ผลจากขยะโหม สูการระบาคไข้เลือดออก โดยสามารถเลิกใช้โหมมาเป็นกล่องชานอ้อยได้ เมื่อทุกร้านไม่ใช้โหม ร้านขายโหมก็ขายโหมไม่ได้ และเลิกขายโหมไปเอง และมีปัจจัยเสริมที่นักท่องเที่ยวจะไม่นิยมใช้กล่องโหม และทำให้การลดกล่องโหมในตำบลสำเร็จง่ายยิ่งขึ้น

การจัดการขยะแบบยั่งยืน โดยผู้ประสานองค์กรเอกชน (IUCN)

มีโครงการจัดการขยะพลาสติกในประเทศไทย ปฏิบัติการภาคประชาชน สูการปรับเปลี่ยนเชิงนโยบายโดยเน้นการจัดการขยะที่ต้นทาง มีการแยกขยะ เผาให้น้อยที่สุด ทำงานร่วมกันระหว่าง NGO และชุมชน

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลเกาะยาว (กศน.เกาะยาวใหญ่)

กศน.เกาะยาวใหญ่เข้ามาพัฒนาด้านกำลังคนในชุมชน เช่น การพัฒนาภาษาอังกฤษ ในปี ๒๕๖๐ กศน.ได้สนับสนุนงบประมาณ Care giver ให้ ต. เกาะยาวใหญ่ โดยในปี ๒๕๖๐ จังหวัดพังงาได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก กศน. ในการอบรม CG ในทุกอำเภอ

ภาคีเครือข่าย

๑. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. มัสยิด
๓. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
๔. NGO
๕. ภาคเอกชน โรงแรม
๖. นักท่องเที่ยว
๗. อสม. จนท.สาธารณสุข
- ๘.

ความสุขของชุมชน

สุขภาพ

เลิกบุหรี เหล้าการพนัน

เมื่อก่อนประชาชนเลิกเหล้าบุหรีตามหมอสั่ง (ภาวะเจ็บป่วย) แต่ภายหลังมีการขอความร่วมมือกับ ๗-๑๑ ในการงดขายเหล้าในชุมชน ซึ่งทาง ๗-๑๑ ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

โครงการ ๓ ล้าน ๓ ปี

อสม.เป็นตัวอย่างที่ดี ไม่สูบบุหรี มีปัจจัยหนุนจากการถือศีลอด หยุดการสูบบุหรี ในช่วงถือศีลอด ชุมชนมุสลิมจะไม่ดื่มเหล้า มีการจัดโซนพื้นที่ในชุมชนในการห้ามขายเหล้าแม้แต่ใน ๗ - ๑๑ ซึ่งขายได้เฉพาะโซนโรงแรม ชุมชนปลอดการพนัน ใช้หลักศาสนา

การออกกำลังกาย

เทศบาลตำบลเกาะยาวใหญ่มีการส่งเสริมด้านกีฬาให้กับประชาชนในพื้นที่โดยมีการจัดกาแข่งขันกีฬาในทุกหมู่บ้าน โดยมีการตั้งงบประมาณให้หมู่บ้านละ ๓๐,๐๐๐ บาท เพื่อจัดการแข่งขันกีฬาในพื้นที่ การปั่นจักรยานเปิดเกาะ ปั่นช่วยน้องร่วมเที่ยวเกาะยาวใหญ่ โดยเทศบาลตำบลเกาะยาวใหญ่เป็นผู้สนับสนุน

สุขใจ

ตำบลเกาะยาวใหญ่มีกิจกรรมและกองทุนในการดูแลสมาชิกในพื้นที่ในหลายกองทุนและหลายกิจกรรม เช่น

๑. กองทุนสวัสดิการตำบล (กองทุนวันละบาท) ภายใต้สภาองค์กรชุมชนเกาะยาวใหญ่ จากนั้นเทศบาล และ อบจ.สนับสนุนงบให้ในอัตราส่วน ๑:๑ มีค่าเบี้ยมิใช่ แรกเกิด ดูแลผู้ป่วยติดเตียงโดยออกเยี่ยมปีละ ๒ ครั้ง มีการมอบเงินช่วยเหลือครั้งละ ๕๐๐ บาท สวัสดิการอุบัติเหตุ ครั้งละ ๕๐๐ บาท/คน สวัสดิการค่าเรือหมอนัด ครั้งละ ๕๐๐/คน จ่ายสวัสดิการค่าทำศพ ๓๕๐๐ บาท/ศพ

๒. กองทุนช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน ค่าช่วยเหลือส่งต่อผู้ป่วยฉุกเฉินด้วย Speed Boat เต็มจำนวน ปัจจุบันไม่ได้ใช้เพราะมีงบ สปสช.สนับสนุน แต่ยังสำรองไว้ใช้กรณีงบส่งต่อไม่พอ

๓. ทุนการศึกษาบุตรสมาชิก จบ ป.๖ ม.๓ คนละ ๕๐๐ บาท ม.๖ คนละ ๑๐๐๐ บาท มีการสอนสอนศาสนาทุกวันศุกร์ เนื่องจากเป็นชุมชนมุสลิมจึงให้ความสำคัญกับหลักคำสอนทางศาสนาอย่างเคร่งครัด

สุขเงิน

มีการปลูกผักปลอดสารพิษ : เป็นตำบลเศรษฐกิจพอเพียงตามศาสตร์พระราชา ไม่มีสารเคมีต้องห้ามในการปลูกพืช มีการใช้ขยะอินทรีย์ทำเป็นน้ำหมักชีวภาพ มีศูนย์การเรียนรู้ มีอาสาสมัครเกษตรในพื้นที่ มีโครงการปลูกผักครัวเรือนปลอดภัยขนาดเล็ก มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการปลูกผัก

การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เพื่อให้ประชาชนได้รู้จักตัวเอง เพื่อน และเครือข่าย

๑. สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ได้รู้ ได้เห็น ได้ใช้
๒. สำรวจพืช ในพื้นที่

หลักการทำงาน มีการตั้งทีมงานดำเนินการ มีกิจกรรม ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น ค้นหาศักยภาพท้องถิ่น การกำหนดพื้นที่ในการดูแลรักษาพันธุกรรมพืช

ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ

๑. ความสามัคคีในทีมงาน
๒. การสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น กลุ่มพืชสมุนไพร มีผลิตภัณฑ์น้ำมันชวยหายที่รักษาแผลจากไฟไหม้ ที่ใช้อย่างได้ผล สร้างรายได้ให้กลับกลุ่ม กลุ่มเลี้ยงแพะ มีผลิตภัณฑ์จากนมแพะจำหน่าย ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

นวัตกรรม : มีนวัตกรรมเครื่องพ่นยุงมิถิ

บุคคลต้นแบบ : นายประเสริฐ บุญสบ อสม.ดีเด่นระดับชาติ สาขาการจัดการสุขภาพชุมชน

ภาพกิจกรรม

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัดพังงา
ตำบลบางทอง อำเภอท้ายเหมือง

สภาพทั่วไป

ตำบลบางทองเป็นพื้นที่เก่าแก่สมัยอยุธยาตอนปลาย โดยมีวัดราชาเป็นโบราณสถานสร้างในสมัยพระเพทราชา มีข้าวดอกขา เป็นข้าวพื้นเมืองที่สำคัญ ต่อมาเกิดสงครามเก้าทัพ ในช่วง พ.ศ.๒๓๒๘ ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการทำสงครามของวีรสตรีท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทรที่มีกรูกรานของกองทัพพม่า ทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ต้องอพยพหนีภัยสงครามไปยังพื้นที่ต่างๆ ต่อมาเมื่อสงครามยุติลงจึงมีการย้ายถิ่นกลับเข้ามาจนและมีการฟื้นฟูชุมชนขึ้นมาใหม่และพัฒนาต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ตำบลบางทองมีหมู่บ้านทั้งหมด ๗ หมู่บ้าน ๑,๕๑๓ หลังคาเรือน ประชากร จำนวน ๕,๘๓๐ คน เพศชาย จำนวน ๒,๙๑๘ คน เพศหญิง จำนวน ๒,๙๑๒ คน องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑ แห่ง โรงเรียน จำนวน ๔ แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑ แห่ง วัดจำนวน ๒ แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน ๓ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๒ แห่ง อสม.จำนวน ๑๓๖ คน อสค. จำนวน ๑๒๐ คน Care giver จำนวน ๘ คน

ประเด็นการพัฒนาของ พชอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

ประเด็น พชอ. ๑.การจัดการสิ่งแวดล้อมและการกำจัดขยะ

๒.สุขภาวะของกลุ่มวัย

ประเด็น พชต. ๑. การจัดการสิ่งแวดล้อมและการกำจัดขยะ

๒. การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง

- T = team : มีทีมงานที่มีศักยภาพ ร่วมกันขับเคลื่อนงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิตเชื่อมโยงกับ พชอ.
- P = plan : มีการจัดทำแผนพัฒนาตำบลแบบมีส่วนร่วม มีการคืนข้อมูลสู่ชุมชน บูรณาการจัดทำแผนร่วมกันกับทุกภาคส่วน รวมถึงจัดทำแผนกองทุนหลักประกันสุขภาพอบต.บางทอง เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่น ๓ ปี แผนสุขภาพตำบล แผนกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลบางทอง (กองทุน สปสช.) โครงการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตจำนวน ๑๗ โครงการ ครอบคลุม ๕ กลุ่มวัย เป็นต้น
- A = activity : มีการจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพของประชาชนครอบคลุมทั้ง ๕ กลุ่มวัย เช่น
- กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน โดยชมรมออกกำลังกาย เช่น การเดินไลน์แดนซ์ การเดินวิ่งเพื่อสุขภาพ การปั่นจักรยาน การเล่นฟุตบอล เยี่ยมผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงและ ผู้พิการในชุมชน โดยภาคีเครือข่ายร่วมกับทีมหมอครอบครัว พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพในผู้สูงอายุ โดยจัดการอบรมหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลบางทอง
- R = result : ผลลัพธ์การดำเนินงานประชาชนมีสุขภาพดีสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดเสี่ยงลดโรค ตามหลัก ๓อ. ๒ส.

การดำเนินการจัดการขยะ

องค์การบริหารส่วนตำบลบางทองได้ดำเนินโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะดังนี้

๑. โครงการคัดแยกขยะในโรงเรียน
๒. โครงการคัดแยกขยะในชุมชน และคัดแยกขยะในครัวเรือนก่อนทิ้งถังขยะ

การดำเนินงานประเด็นสุขภาพ

แผนพัฒนาท้องถิ่น ๓ ปี แผนสุขภาพตำบล แผนกองทุนหลักประกันสุขภาพ โครงการสร้างเสริมคุณภาพชีวิต (๑๗ โครงการ) เช่น โครงการบ้านเรือนสะอาดชุมชนปลอดภัยห่างไกลโรค โครงการชาวบางทองยิ้มสดใสฟันดีมีเกราะป้องกัน โครงการพัฒนาศักยภาพ อสม. โครงการส่งเสริมดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โครงการเยาวชนสดใสเข้าใจเพศศึกษารอบด้าน โครงการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการด้านการเคลื่อนไหว อบรมนวดฝ่าเท้าเพื่อสุขภาพ สตรีบางทองยุคใหม่ห่างไกลโรคมะเร็ง โครงการเพื่อชีวิตที่สดใส ห่างไกลโรคเรื้อรัง โครงการชุมชนปลอดภัยห่างไกลวัณโรค ฯลฯ

ภาคีเครือข่าย

๑. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. ผู้นำชุมชน
๓. อสม. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
๔. โรงเรียน
๕. กศน.
๖. อสค.
๗. Care giver
๘. จิตอาสา
๙. กู้ชีพ กู้ภัย
๑๐. วิสาหกิจชุมชน/กองทุนในชุมชน/กลุ่มอาชีพ/สหกรณ์
๑๑. ประชาชนชาวบ้าน
๑๒. ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมออกกำลังกาย ชมรมจักรยาน ชมรมคนรักบ้านเรา
๑๓. กลุ่มสตรีตำบลบางทอง
๑๔. กลุ่มเกษตรกรผลิตสินค้าพื้นเมือง เช่น ข้าวไร้ดอกข่า

ความสุขของชุมชน

สุขภาพ

ตำบลบางทอง มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตจำนวน ๑๗ โครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งผลโดยตรงต่อการมีสุขภาพที่ดี การมีสุขภาพที่ดีของคนในชุมชนที่สอดคล้องกับทุกกลุ่มวัยในชุมชน

สุขใจ

ตำบลบางทองมีระบบดูแลกันในทุกกลุ่มวัย เช่น มีโรงเรียนวิถีพุทธ มีกลุ่มจิตอาสา มีชมรมคนรักบ้านเรา มีทีมกู้ชีพกู้ภัยที่เข้มแข็ง มีทีมดูแลผู้สูงอายุและผู้ป่วยติดเตียง สร้างความเชื่อมั่นและสุขใจในการอยู่ในชุมชน ทีม อสม.ได้รับรางวัลการใช้ app. อสม.ออนไลน์ในระดับประเทศ

สุขเงิน

ตำบลบางทอง มีกลุ่มวิสาหกิจ มีกลุ่มออมทรัพย์ มีกองทุนต่างๆหลายกองทุน อีกทั้งยังมีกลุ่มที่ทำเกษตรโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรยั่งยืน สร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับชุมชน

นวัตกรรม นวัตกรรม Tiime for life ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิง

บุคคลต้นแบบ : อสม.ต้นแบบไม่สูบบุหรี่ ได้แก่

- ๑.นายบำรุง คงบุญ
- ๒.นายชลิต จิตระการ
- ๓.นายสำรวย มิตรวงศ์
- ๔.นายศราวุธ วินัยดี
- ๕.นายอนุกุล ถิ่นพังงา

กลุ่ม Young Smart Farmer เกษตรกรต้นแบบที่ทำการเกษตรแบบพอเพียงปลอดภัยและยั่งยืน

หมู่บ้านต้นแบบ

๑. หมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็นเป็นสุข ปี ๒๕๕๙ ดีเด่นระดับเขต : หมู่ที่ ๑ บ้านทุ่งดอน
๒. หมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็นเป็นสุข ปี ๒๕๖๒ ดีเด่นระดับจังหวัด : หมู่ที่ ๗ บ้านหาดทรายขาว

โรงเรียนต้นแบบ

โรงเรียนส่งเสริมสุขบัญญัติ ได้แก่ โรงเรียนบ้านทุ่งดอน
โรงเรียนวิถิพุทธ ได้แก่ โรงเรียนวัดสุวรรณาวาส

มาตรการทางสังคม

๑. งานเลี้ยงในตำบลบางทองต้องปลอดน้ำอัดลม
๒. งานบุญงานประเพณีในตำบลบางทองต้องปลอดเหล้า
๓. คริวเรือนในตำบลบางทองต้องปลูกพืชผักสวนครัวอย่างน้อย ๕ ชนิด
๔. คนตำบลบางทองต้องออกกำลังกายอย่างน้อย ๕ วันต่อสัปดาห์ อย่างน้อย ๓๐ นาทีต่อวัน
๕. คนในตำบลบางทองเมาไม่ขับ และคาดเข็มขัดนิรภัยใส่หมวกกันน็อก
๖. คนบางทองปฏิเสธโฟม ไม่ใช้กล่องโฟมบรรจุอาหาร

ภาพกิจกรรม

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัดกระบี่
ตำบลเขาคราม อำเภอเมือง

สภาพทั่วไป

ตำบลเขาครามในอดีต เป็นพื้นที่ป่าที่มีภูเขาและบริเวณ บ้านเขาคราม (พื้นที่หมู่ที่ ๔) จะมีต้นครามเป็นจำนวนมาก และชาวบ้านในสมัยก่อนได้นำต้นครามมาใช้ในการย้อมผ้า ทำให้ประชาชนทั่วไปเรียกว่า "เขาคราม" จึงเป็นชื่อเรียกตำบลในเวลาต่อมา สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลเขาคราม ทางตอนเหนือประกอบด้วยเทือกเขายาวทอดตัวไปในแนวเหนือใต้ สลับกับสภาพพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาด และลอนชัน มีที่ราบชายฝั่งทะเลทางด้านตะวันตก บริเวณทางตอนใต้มีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขากระจัดกระจายสลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่น มีภูเขาสูง ๆ ต่ำ ๆ สลับกันไป บริเวณทางด้านตะวันตกมีลักษณะเป็นชายฝั่งติดกับทะเลอันดามัน มีป่าชายเลนตามลำคลองต่าง ๆ ทอดยาวเป็นจำนวนมาก มีสถานที่ท่องเที่ยวทำปอมคลองสองน้ำ เป็นที่ท่องเที่ยวสำคัญของตำบล โดยตำบลเขาครามมีประชากร ๑๐,๔๓๐ คน เพศชาย ๕,๑๖๗ คน เพศหญิง ๕,๒๖๓ จำนวนครัวเรือน ๒,๘๓๙ ครัวเรือน นับถือศาสนาอิสลามประมาณ ๙๐% อาชีพปลูกปาล์มน้ำมัน และยางพารา เป็นหลัก

สถานศึกษาจำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

๑. โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่ง
๒. โรงเรียนบ้านหนองจิก
๓. โรงเรียนบ้านไทรหนั่ง
๔. โรงเรียนบ้านเขาคราม
๕. โรงเรียนทุ่งต้นปึก

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๑ แห่ง

ศาสนสถาน ๑๑ แห่ง ได้แก่ วัด ๓ แห่ง สำนักสงฆ์ ๑ แห่ง มัสยิด ๗ แห่ง

ประเพณีและการละเล่นพื้นบ้านที่สำคัญ

ประเพณีสารทเดือนสิบ เดือนสิบเป็นประเพณีสำคัญของชาวใต้เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้บรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว ขนมที่ขาดไม่ได้คือ ขนมลา ขนมเจาะหู ขนมพอง ขนมบ้า และขนมกงหรือขนมไข่ปลา ดำเนินการกิจกรรมในหมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ หมู่ที่ ๔ และหมู่ที่ ๕

ร้องเพลงและเพลงตันหยง ได้รับอิทธิพลจากมลายู ซึ่งดัดแปลงมาจากโปรตุเกสอีกทอดหนึ่ง เดิมเพลงร้องเงี้ยวนิยมแสดงในบ้านขุนนาง ภายหลังชาวบ้านนำมาเล่นและพัฒนาดัดแปลงมาเป็นเนื้อร้อง ภาษาไทย เรียกว่าเพลงตันหยง ดำเนินกิจกรรมทั้ง ๖ หมู่บ้าน

ถือศีลอดในเดือนรอมฎอน ประเพณีของผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม อดรับประทานอาหารรวมทั้งน้ำในช่วงเวลากลางวัน จะรับประทานอาหารได้อีกครึ่งในช่วงเวลากลางคืน (พระอาทิตย์ตกจนถึงพระอาทิตย์ขึ้น) ดำเนินกิจกรรมหมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ หมู่ที่ ๓ หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๖

ประเด็นการพัฒนาของ พชอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

ประเด็น พชอ. ๑. อุบัติเหตุ ๒. การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม ปลอดภัย โคม ปลอดภัยพลาสติก ๓. ผู้ป่วยติดเตียง ผู้ด้อยโอกาส

ประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล ๑. อุบัติเหตุทางถนน ๒.บุหรื ๓.การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม ปลอดภัย โคม ปลอดภัยพลาสติก

เขาคครามมีแผนแม่บทชุมชนที่เป็นต้นแบบระดับประเทศได้

โรงเรียน อสม. (โรงเรียนสร้างสุข อสม.)

มีการพัฒนาองค์ความรู้ อสม. สร้างความรัก ความผูกพันในองค์กร อสม. กิจกรรมในภาคเช้าเรียน เรื่องสุขภาพโดย จนท.เป็นผู้สอน ภาคบ่ายมีการถอดบทเรียนความสำเร็จของ อสม.ดีเด่น มีการนำข้าวหอมมาจากบ้านรับประทานร่วมกัน

อสม.ตำบลเขาคครามได้รับรางวัลชมเชยการใช้ app อสม.ออนไลน์ (รางวัล ๑๐,๐๐๐ บาท) อสม.ใช้ app. ๑๐๐% โดยใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานของ อสม. เริ่มจากเพื่อนสอนเพื่อนจนสามารถใช้ได้ครบ ๑๐๐% ปัจจุบันก้าวสู่ปีที่ ๓

การจัดการขยะ (รางวัลดีเด่นระดับอำเภอ)

ตำบลเขาคครามเคยมีปัญหาใช้เลือดออกเป็นอันดับ ๑ (หมู่ที่ ๕) โดยมีการวิเคราะห์สาเหตุของโรคว่ามาจากขยะจึงมีการเริ่มแก้ปัญหา ร่วมกับโรงเรียนนำขยะแลกไข่ จากนั้นได้รับการสนับสนุนจาก สสส. ในการให้ชุมชนแยกขยะ มีการศึกษาดูงานที่วังษ์พาณิชย์ และพัฒนาสู่ธนาคารขยะชุมชน ผลลัพธ์ คือ หมู่บ้านสะอาด ใช้เลือดออกลดลง ชุมชนมีความสุข มีกองทุนขยะในทุกหมู่บ้าน มีแหล่งรับบริจาคขยะจากชุมชน กำนันมีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาขยะและใช้เลือดออก การดำเนินงานเกี่ยวกับขยะและใช้เลือดออกได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากชุมชน อสม. โรงเรียน อบต. ปกครอง

บทบาท อบต.เขาคคราม

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาคครามมีความเข้าใจและให้ความสำคัญในการสร้างสุขภาพ มีการส่งพนักงานไปอบรมเพื่อดูแลสุขภาพเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โครงการทำดีวันเกิด โดยผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวันเกิดตรงกันร่วมกันทำความดีให้เด็กดู เป็นกุศโลบายให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้ ได้ปฏิสัมพันธ์กับเด็กๆในศูนย์เด็กเล็ก สร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับเด็ก สนับสนุนการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนในการทำกิจกรรมของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดกับวัยรุ่น มีการออกข้อบัญญัติตำบลที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

กองทุน สปสข. สนับสนุนกิจกรรมเพื่อสุขภาพใน ๕ เรื่อง ได้แก่

๑.สนับสนุน รพ.สต.

๒.ผู้ด้อยโอกาส

๓.เยาวชน

๔.ผู้สูงอายุ

๕. ผู้พิการ

มีศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการในพื้นที่ มีโรงเรียนพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุเขาคคราม นายกอบต.ให้ความสำคัญกับสุขภาพ

กิจกรรมทำดีวันเกิดให้ผู้ปกครองสร้างความดีให้เด็กดู โดยผู้ปกครองเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กในวันเกิดของเด็ก

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งบ้านในหนัง (หมู่ ๓)

มีกลุ่มแม่บ้านแปรรูปผลิตภัณฑ์จากน้ำผึ้ง ส่งน้ำผึ้งให้กับโรงแรมในภูเก็ต กระจปี รายได้ ๑๐%

เป็นกองทุนฟื้นฟู อนุรักษ์ชายฝั่ง (มีฝั่งต้องมีป่า มีรายได้) ลดยาฆ่าหญ้า ยาฆ่าแมลง ขยายความรู้การอนุรักษ์ และเลี้ยงฝั่งขยายไป ๕ อำเภอในกระบี่ และขยายไปยังสุราษฎร์ พังงา ระนอง ตรัง จากกลุ่มวิสาหกิจดังกล่าว ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวชุมชนทั้งจากการศึกษาดูงานและท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

โครงการ ๓ ล้าน ๓ ปี เลิกบุหรี่ยุคใหม่

ให้ความรู้เด็กในโรงเรียน ขอความร่วมมือร้านค้าขายของในชุมชนไม่ให้ขายบุหรี่ เหล้า ดูแลพระในวัดเรื่องบุหรี่ยุคใหม่บุคคลต้นแบบเลิกบุหรี่ สูบบุหรี่ตั้งแต่ ป.๕ (เป็นโรคเส้นเลือดในสมองตีบ) ทำปอมคลองสองน้ำ มีข้อบัญญัติ อบต. ภายใต้คณะกรรมการป่าชุมชน โดยห้ามสูบบุหรี่ในทำปอมปรับ ๑,๐๐๐ บาท ห้ามน้ำ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และอาหารเข้าไปที่ทำปอมคลองสองน้ำ ปลัด อบต.สามารถเชื่อมโยงการเลิกบุหรี่ยุคใหม่กับชุมชนสร้างสุข สุขกาย สุขใจ สุขเงินได้ การสนับสนุนให้มีสียัดเป็นธนาคารขยะ โดยนำโตะอิหม่ามไปศึกษาดูงานการจัดการขยะแล้วมาขยายผลในมัสยิดในพื้นที่

กลุ่มออมทรัพย์ หมู่ ๔ มีสมาชิกประมาณ ๔๕๐ คน มีเงินหมุนเวียนประมาณ ๑๐ ล้านบาท ทำการทุกวัน ๕ ของเดือน

๑.มอบให้ให้กองทุนนักเรียนปีละ ๒๐๐๐ บาท

๒. เงินสนับสนุนกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของชุมชน

๒.มอบเงินผู้เสียชีวิต

จิตอาสา ต.เขาคราม

ทุกกิจกรรมในชุมชนต้องมีทีมจิตอาสาไปด้วย มีการพัฒนาหมู่บ้านทุกเดือน การช่วยเหลือสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ สร้างความรัก สามัคคี ในหมู่บ้าน ชุมชน ครอบครัว สร้างคนรุ่นใหม่เข้าร่วมจิตอาสา

โครงการกำจัดจุดเสี่ยง

รวบรวม ประเมิน วิเคราะห์ จุดเกิดอุบัติเหตุบ่อยๆ มีการติดตั้งป้ายเตือนจุดเสี่ยงต่างๆ ผลการดำเนินงาน ๑ ปี ไม่ผลอุบัติเหตุเกิดขึ้นในหมู่ที่ ๑ เลย

บทบาท กศน.

กศน.เข้ามาส่งเสริมเรื่องอาชีพ การเรียนรู้ (ทักษะชีวิต) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยใช้เทคโนโลยีเป็นโอกาสในการพัฒนาทั้งเศรษฐกิจ สังคม

บทบาทของโรงเรียนและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

รพ.สต.มีการดูแลสุขภาพนักเรียนร่วมกับโรงเรียน โดยโรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการพันศิริเขาครามและได้รับรางวัลจาก รพ.กระบี่ นอกจากนี้ยังมีการพ่นหมอกควันป้องกันไข้เลือดออกให้กับโรงเรียนเป็นประจำมีการประชุมหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน และมีการประชุมตำบลทุกเดือน เพื่อรับฟังปัญหาของหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน โดยมีหัวหน้าส่วนในระดับตำบลมาประชุมร่วมกัน โดยมีปลัดอำเภอรับผิดชอบในแต่ละตำบล

ภาคีเครือข่าย

๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. ฝ่ายปกครอง ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
๔. โรงเรียน
๕. กศน.
๖. กลุ่มจิตอาสา
๗. ผู้นำศาสนา
๘. ผู้สูงอายุ
๙. อสม. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ปลัดอำเภอให้ความเชื่อมั่นใน อสม.สูงมาก ในการเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการต่างๆของรัฐบาล

ความสุขของชุมชน

สุขกาย

จากการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต ในประเด็นการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ปัญหาขยะเล็ดลอดออกในพื้นที่ลดลงจนไม่พบผู้ป่วยในพื้นที่

สุขใจ ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต โดยกลุ่มออมทรัพย์ได้จัดสวัสดิการดูแลสุขภาพในชุมชน และการมีโรงเรียนผู้สูงอายุทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้สูงอายุ

สุขเงิน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ สร้างการเข้าถึงแหล่งทุนและเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

นวัตกรรม -

บุคคลต้นแบบ : บุคคลต้นแบบเลิกบุหรี

ภาพกิจกรรม

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัดกระบี่
ตำบลคีรีวง อำเภอปลายพระยา

สภาพทั่วไป

ราษฎรในตำบลคีรีวง มีทั้งคนดั้งเดิม และอพยพมาจากต่างจังหวัด ส่วนใหญ่ราษฎรที่อพยพมานั้นจะอพยพมาจากจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา โดยการส่งเสริมสหกรณ์ ได้จัดตั้งเป็นนิคมสหกรณ์ขึ้น และจัดสรรที่ดินให้ราษฎรคนละประมาณ ๒๕ ไร่ เพื่อทำการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สนับสนุนในด้านเงินทุนและปัจจัยการผลิตต่างๆ ให้ โดยมีระยะเวลาชำระเงินคืน ลักษณะภูมิอากาศของตำบลคีรีวง มีฝนตกชุกตลอดปี โดยเฉพาะฝนตกชุกในระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง เดือนตุลาคม เพราะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน ดังนั้นจึงมีเพียง ๒ ฤดูเท่านั้น ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเชิงพาณิชย์กรรม โดยแบ่งออกเป็นด้านๆ ได้ดังนี้

ด้านการเกษตรกรรม

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลคีรีวง ประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ซึ่งทำรายได้ให้เกษตรกร ได้แก่ การทำสวนปาล์ม น้ำมัน รองลงมาเป็นสวนยางพารา สวนผลไม้และพืชผักอื่นๆ และทำการเกษตรพอเพียง เช่น ปศุสัตว์ การประมงน้ำจืด เป็นต้น

ด้านอุตสาหกรรม

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคีรีวงมีโรงงานอุตสาหกรรมสกัดน้ำมันปาล์มขนาดเล็กจำนวน ๑ แห่ง คือ นิคมสหกรณ์อ่าวลึก

ด้านการพาณิชย์กรรม

การประกอบอาชีพด้านพาณิชย์กรรมในตำบลคีรีวง โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตชุมชน การลงทุนส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะร้านเล็กๆ เนื่องจากมีประชากรน้อยไม่คุ้มกับการลงทุนธุรกิจขนาดใหญ่

ด้านปศุสัตว์

การเลี้ยงสัตว์ในตำบลคีรีวง ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงเพื่อเสริมรายได้ หรือเป็นอาหารในครอบครัว ไม่ได้เลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นอาชีพหลัก หรือเป็นการค้าแต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรในพื้นที่เริ่มมีการตื่นตัวที่จะเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นอาชีพเสริมมากขึ้น

ประชากร ชาย ๒,๓๔๔ คน หญิง ๒,๓๐๕ คน รวม ๔,๖๔๙ คน

สถานศึกษา โรงเรียน ๒ แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๔ แห่ง

ศาสนสถาน วัด ๓ แห่ง สำนักสงฆ์ ๑ แห่ง

อสม. ๑๐๕ คน อสม.จิตอาสาด้านการแพทย์และสาธารณสุข ๒๐ คน อสค. (โรคไต ๔ คน NCD ๘ คน ผู้สูงอายุ ๒๐ คน)

ผู้สูงอายุ ติดสังคม ๖๘๑ คน ติดบ้าน ๓๑ คน ติดเตียง ติดเตียง ๑๐ คน คัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุปีละ ๑ ครั้ง ประชุมผู้สูงอายุสัญจรทุกวันที่ ๑๒ ของทุกเดือน สอนการทำลูกประคบ พิมเสน มีนากอบปท. ผู้นำหมู่บ้านลงเยี่ยมผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง ให้ความรู้ลดภาวะสมองเสื่อม มีการทำวิจัยพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดย สสส. สนับสนุนงบประมาณ

ภูมิปัญญาวัฒนธรรม : หนึ่งทะเลุงคน ประเพณีลอยกระทงกลางวัน จากเที่ยงวันถึงเที่ยงคืน (ลอยในถ้ำ)

ประเด็นการพัฒนาของ พขอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

ประเด็น พขอ. ๑.การส่งเสริมการศึกษา

๒. ส่งเสริมการออกกำลังกาย

ประเด็น พชต. ๑. ส่งเสริมสุขภาพ เนื่องจากพบว่า ผู้ป่วย NCD ในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงได้แก้ปัญหาการเพิ่มของ NCD โดยยกให้ เทศบาลตำบลปลายพระยาเป็นพื้นที่ต้นแบบในการส่งเสริมสุขภาพประชาชนในพื้นที่ โดยบัญญัติไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นของทุกแห่งเกี่ยวกับการจัดให้มีการออกกำลังกายในพื้นที่ และกิจกรรมมินิมารารอนในอำเภอ นำเงินที่ได้ไปพัฒนาโรงเรียน ตำบลคีรีวงมีแผนงานโครงการด้านสุขภาพ ที่สำคัญ เช่น ป้องกันควบคุมโรค NCD งบจาก กองทุนสุขภาพตำบล เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีแผนงานชุมชนที่ได้รับงบประมาณจากกองทุนสุขภาพตำบล เช่น โครงการส่งเสริมสุขภาพประชาชน ม.๒ ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพแอโรบิก การดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพร การส่งเสริมพัฒนาการหนูน้อยสุขภาพดี เป็นต้น

๒. การศึกษา โดยต้องการให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีการศึกษาเท่าเทียมกัน มีการจ้างครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนในพื้นที่ ฝึกอบรมการสนทนาภาษาอังกฤษ นายอำเภอ ผู้นำท้องที่ท้องถิ่นเยี่ยมสถานศึกษา มอบอุปกรณ์ต่างๆ มีแผนการสร้างมูลนิธิกองทุนเพื่อการศึกษา

๓. อุบัติเหตุทางถนน

มีคำสั่ง พชต. โดยประชุม ๓ เดือน/๑ ครั้ง มีกลุ่มไลน์สื่อสารการทำงาน

ประเมินการดำเนินงานโดยใช้ TPAR

Team : มีทีมจัดการคุณภาพชีวิตระดับตำบล มีการแบ่งบทบาทการทำงาน มีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม มีสภาองค์กรชุมชนในตำบล

Plan : มีการจัดทำแผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบลแบบมีส่วนร่วม มีการกำหนดเป้าหมายประเด็นชุมชนสร้างสุขในแผน คั้นข้อมูลให้ชุมชน มีเวทีทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้านสัญญาได้โครงการ อบต.เคลื่อนที่ มีการจัดทำฐานข้อมูลทุนในชุมชน มีการจัดเก็บข้อมูล จปฐ.โดย อสม.เป็นผู้จัดเก็บข้อมูล มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผ่านรถประชาสัมพันธ์ FB. กลุ่มLine มีสภาภาคในพื้นที่ชุมชน แผนงานด้านอุบัติเหตุ เช่น จัดทำแผนงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันและแก้ไขจุดเสี่ยง ทำ MOU กับทุกภาคส่วนเพื่อสร้างวินัยจราจร

Activity : มีแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีกติกาทางสังคมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างน้อย ๖ เดือน มีกิจกรรมการจัดอบรม อสม.นักจัดการสุขภาพกลุ่มวัย ปฐมพยาบาลกู้ชีพ กิจกรรมวัยเรียน เช่น การให้ความรู้ด้านสุขภาพช่องปากในวัยเรียน อบรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัย กิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ เช่น กิจกรรม ๔ ร. ป้องกันไข้เลือดออก โดยภาคีทุกภาคส่วนในการทำงานร่วมกัน มีกิจกรรมทุกวันที่ ๑๑ ของเดือน เก็บขยะ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย ใช้หลัก ๕ ป.๑ ข.ให้ความรู้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๓ อ. ๒ ส. มีโครงการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมโดย อบต.คีรีวง เพื่อลดการใช้โฟมโดยใช้ชานอ้อยแทนกล่องโฟม สนับสนุนงบประมาณ มีการเฝ้าระวังสารปนเปื้อนในอาหารสดโดยมีหน่วยตรวจสอบเคลื่อนที่ในการสุ่มสำรวจ

Result : การป้องกันไข้เลือดออก HI = ๖.๔ CI = ๐ ทำให้ไม่เกิดการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ การให้ความรู้การดูแลและป้องกัน TB ในชุมชน ในกลุ่มเสี่ยงวัณโรค ทำ DOT ๑๐๐% รวมทั้งหมด ๔ Case

มี อสม.ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านละ ๑ คน มีทีมวิทยากรต้นแบบ ด้านออกกำลังกาย เกษตร และพัฒนาชุมชน มีศูนย์การเรียนรู้ ต.ศิรีวัง

ภาคีเครือข่าย

๑. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. ฝ่ายปกครอง (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)
๓. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
๔. กลุ่มออมทรัพย์/สหกรณ์ออมทรัพย์/กองทุน
๕. โรงเรียน
๖. วัด
๗. อสม. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
๘. บุคคลต้นแบบ
๙. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ทุนทางสังคม กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางเหลียว,โคกแซะ,สหกรณ์

วิสาหกิจชุมชน : หมู่ที่ ๑ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำพริกบ้านควนพัง กลุ่มแปรรูปกล้วยฉาบ กลุ่มเกษตรทำสวนศิรีวัง กลุ่มผ้ามัดย้อม กลุ่มปุ๋ยสูตรพระราชทาน

หมู่ที่ ๒ ประกอบด้วย กลุ่มผสมปุ๋ยบ้านบางเหลียว กลุ่มปลาส้ม กลุ่มจักรสานผู้สูงอายุ

หมู่ที่ ๓ กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมือง กลุ่มผสมปุ๋ย

หมู่ที่ ๔ กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมือง กลุ่มปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้

หมู่ที่ ๕ มีกลุ่มเลี้ยงแพะ กลุ่มแม่บ้านขนมไทย กลุ่มจักรสาน กลุ่มกล้วยฉาบ กลุ่มแกะสลักไม้เทพทาโร

หมู่ที่ ๖ กลุ่มเครื่องแกง กลุ่มน้ำดื่มบ้านสหกรณ์ กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ กลุ่มเลี้ยงผึ้ง กลุ่มผลิตภัณฑ์รากลไม้ สวนสละบ้านลุงดวน

หมู่ที่ ๗ กลุ่มเครื่องแกง กลุ่มกระเป่าทำมือ

หมู่ที่ ๘ กลุ่มเพาะเห็ด

มาตรการทางสังคม

๑. ประเด็นแม่และเด็ก เด็กคลอดใหม่สหกรณ์ออมทรัพย์เปิดบัญชีให้ แต่ต้องให้นมครบ ๖ เดือน

๒. งานบุญปลอดเหล้า ชุมชนปลอดสุรา

๓. ป้องกันไข้เลือดออก หากมีแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายในบริเวณบ้านจะมีการปรับเงินเจ้าของบ้าน

ความสุขของชุมชน

สุขภาพ

จากการดำเนินกิจกรรมตามประเด็นการพัฒนาของพื้นที่ตำบลศิรีวัง ในประเด็นการส่งเสริมสุขภาพโดยมีกิจกรรมต่างๆเกิดขึ้นในชุมชนโดยเฉพาะการออกกำลังกาย ทำให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรง

สุขใจ

การมีมาตรการทางสังคมเกี่ยวกับงานบุญปลอดเหล้า ชุมชนปลอดสุรา ทำให้เกิดความสุขจากการปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา ที่ประชาชนและชุมชนไม่ยุ่งเกี่ยวกับสุราหรือของมีเมาในงานบุญ สุขเงิน

ชุมชนมีกองทุน สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนในทุกหมู่บ้าน สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน สร้างรายได้และเข้าถึงแหล่งทุนในชุมชนได้

นวัตกรรม นวัตกรรมธนาคารผัก ขายตลาดนัดชุมชน และ นวัตกรรม ๒ เกล็ดลดละเลิกบุหรี

บุคคลต้นแบบ มีบุคคลต้นแบบเลิกบุหรี จำนวน ๒ คน

จุดเด่น แกนนำเป็นเครือญาติกัน ทั้ง จนท.รพ.สต. กำนัน นายก อบต. ผู้ใหญ่บ้าน นามสกุลเดียวกัน และกองทุนสวัสดิการชุมชน มีความเข้มแข็ง สามารถช่วยเหลือชุมชนได้มาก

ภาพกิจกรรม

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัดภูเก็ต
ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง

สภาพทั่วไป

ในอดีตตำบลเกาะแก้วรวมอยู่กับตำบลรัชฎา ซึ่งเรียกว่า ตำบลเกาะแก้วรัชฎา เมื่อมีประชากรมากขึ้นเพื่อให้่ายในการปกครองจึงได้แยกตำบลเกาะแก้วรัชฎา ออกเป็น ๒ ตำบล คือ ตำบลเกาะแก้ว และตำบลรัชฎา ตำบลเกาะแก้วสมัยก่อนเดินทางลำบากต้องข้ามคลองซึ่งชาวบ้านเรียกว่าคลองข้างหันหลัง หมายถึง คลองมีน้ำเชี่ยวมากและลึกข้างยังหันหลังกลับ และพื้นที่ของตำบลเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อาหารทั้งในน้ำและบนบกจึงเรียกว่า ตำบลเกาะแก้ว มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม ด้านหนึ่งติดต่อกับเนินเขาด้านหนึ่งติดต่อกับชายทะเล(ป่าชายเลน) ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เคยเป็นพื้นที่ที่มีการทำเหมืองแร่มาก่อน ประกอบด้วย ๗ หมู่บ้าน ประชากร ๑๓,๔๗๑ คน เพศชาย ๖,๔๒๒ คน เพศหญิง ๗,๐๔๙ คน จำนวนครัวเรือน ๑๐,๑๕๘ ครัวเรือน (งานทะเบียน อำเภอเมืองภูเก็ต) ผู้สูงอายุ จำนวน ๑,๐๕๗ คน ผู้พิการ จำนวน ๒๐๐ คน

ด้านเศรษฐกิจ

ปัจจุบันธุรกิจการท่องเที่ยว เป็นภาคเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวด้านการลงทุน และเป็นแหล่งที่มาของรายได้สูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้แก่ โรงแรม ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว ร้านสินค้าที่ระลึก เป็นต้น ส่วนภาคเกษตรกรรมได้ลดความสำคัญลงที่ยังคงเหลืออยู่บ้าง ได้แก่ การปลูกยางพารา และการประมง

การศึกษา

๑. โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน	๒	แห่ง
๒. โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	๓	แห่ง
๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน	๓	แห่ง

สาธารณสุข

มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกาะแก้ว และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกาะมะพร้าว

ศาสนสถาน

๑. วัด	จำนวน	๑	แห่ง
๒. มัสยิด	จำนวน	๔	แห่ง
๓. บาล้าย	จำนวน	๓	แห่ง
๔. ศาลเจ้า	จำนวน	๒	แห่ง

ประเด็นการพัฒนาของ พชอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

ประเด็น พชอ. ๑. อาหารปลอดภัย ๒.อุบัติเหตุจราจร ๓.โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ๔.โรคไข้เลือดออก ๕. ขยะ

ประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล ๑. การจัดการขยะ (เป้าหมายลดขยะนำส่งเตาเผาปีละ ๑๐%, เพิ่มจำนวนขยะที่คัดแยกปีละ๑๐%) กลุ่มเมื่อขยะ หลักคิด คือ ขยะเป็นต้นเหตุปัญหาสุขภาพ ทั้งใช้เลือดออก ซิคุนคุนยา

การดำเนินงานตามประเด็นพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล เริ่มตั้งแต่บ้านผู้นำ ไม่ยึดติดที่รูปแบบ ทำเรื่องง่ายๆ เช่น แยกกระดาษ ขวดพลาสติก เริ่มต้นด้วยการทำงานด้วยงบประมาณจาก สสส. เกี่ยวกับการจัดการขยะในชุมชน มีผู้ใหญ่บ้านขับเคลื่อนเรื่องขยะจนได้รับรางวัล สสส.ในระดับชาติ และขยายผลสู่การรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ปลูกผักสวนครัวจนสามารถเป็นพื้นที่ศึกษาดูงานได้ มีการรวมกลุ่มขายขยะที่คัดแยกอาทิตย์ละ ๑ ครั้ง โดยมีการขยายไปยังหมู่บ้านอื่นๆ จนทั่วทั้งตำบล

ประเด็นลดโฟม เริ่มจากสมัชชาสุขภาพพระกับจังหวัดมีการทำ MOU กับหน่วยงานระดับท้องถิ่น องค์กรต่างๆในพื้นที่ ขยายผลไปตลาดนัดในการลดโฟม หน่วยงานราชการที่ปิ่นโต ร้านค้าร้านอาหาร ร่วมทำ MOU ลดโฟม และเข้าสู่วาระของจังหวัดโดยผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศวาระจังหวัดปลอดโฟม ซึ่งต้องค่อยๆเป็นค่อยๆไป โดยพบว่าจังหวัดภูเก็ตมีสมัชชาสุขภาพจังหวัดที่เข้มแข็ง

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะแก้ว มีนโยบาย “เกาะแก้ว Clean” แก้ปัญหาขยะของตำบล มีการกำหนดพื้นที่ในการทิ้งขยะของชุมชนโดยมีการวางถังขยะไว้ให้ ในพื้นที่ที่มีการทิ้งขยะไม่เป็นที่จะมีการนำไซเรนกันแล้วปิดป้ายห้ามทิ้งขยะ มีการประชุมผู้นำชุมชนเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาขยะชุมชน และประสานงานไปยัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อร่วมแก้ไขปัญหา

ประเด็นอุบัติเหตุ มีการติดป้ายเตือน ทำถนนลูกระนาดในชุมชนซึ่งเป็นถนนสายรอง การสร้างอุโมงค์ในถนนหลักทำให้อัตราการเกิดอุบัติเหตุลดลง

ภาคีเครือข่าย

๑. สมัชชาสุขภาพจังหวัดภูเก็ต
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะแก้ว
๓. มัสยิด
๔. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
๕. อสม.
๖. ภาคประชาสังคม
๗. กลุ่มอาชีพ
๘. อปพร.
๙. สาธารณสุข

กลุ่มอาชีพในชุมชน

๑. กลุ่มผลิตดอกไม้จากเปลือกหอย
๒. กลุ่มประกอบอาหาร ม.๑
๓. กลุ่มผลิตน้ำพริกกุ้งเสียบ - แกงไตปลา
๔. กลุ่มเลี้ยงหมูป่า
๕. กลุ่มเลี้ยงปลาบ้านสะป่า
๖. กลุ่มประกอบอาหาร ม.๓
๗. กลุ่มอวนปลาทราย
๘. กลุ่มเลี้ยงกระบือ

- ๙. กลุ่มประมงน้ำตื้น
- ๑๐. กลุ่มเลี้ยงหอยแมลงภู
- ๑๑. กลุ่มประกอบอาชีพเรือแพ
- ๑๒. กลุ่มเลี้ยงหอยแมลงภู บ้านหินลูกเดียว
- ๑๓. กลุ่มประมงเรือเบ็ด

ความสุขของชุมชน

สุขภาพ การจัดการขยะชุมชน ส่งผลให้ลดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย ทำให้ชุมชนไม่มีการระบาดของโรคไข้เลือดออก

สุขใจ การนำศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประเด็นของชุมชน เช่น การทำบุญด้วยขยะ โดยการนำขยะไปรวมหน้ามัสยิด แล้วนำไปขายเพื่อนำเงินมาพัฒนาฯ สร้างความสุขทางใจกับผู้เข้าร่วมโครงการ

สุขเงิน การมีกลุ่มอาชีพในชุมชน สร้างความมั่นคงทางรายได้และอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่

นวัตกรรม : การทำบุญด้วยขยะ

บุคคลต้นแบบ : -

พื้นที่ต้นแบบการจัดการขยะ คือ หมู่ที่ ๗ ใช้แนวความคิดการทำบุญด้วยขยะ โดยนำขยะไปรวมหน้ามัสยิดแล้วขายขยะ เพื่อนำเงินพัฒนาฯ

ภาพกิจกรรม

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัดภูเก็ต
ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง

สภาพทั่วไป

ตำบลศรีสุนทร มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีภูเขา และลำคลองไหลผ่าน ประกอบด้วย ๘ หมู่บ้าน มีประชากรทั้งหมด ๒๕,๓๐๙ คน เพศชาย จำนวน ๑๒,๑๓๒ คน เพศหญิง จำนวน ๑๓,๑๗๗ คน จำนวนครัวเรือน ๑๙,๑๓๔ ครัวเรือน นับถือศาสนาพุทธร้อยละ ๙๐ ศาสนาอื่นร้อยละ ๑๐

ด้านเศรษฐกิจ

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ สวนยางพารา และรับจ้าง เป็นอาชีพหลัก และมีอาชีพค้าขาย และเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพรอง นอกจากนี้ยังมีการประกอบธุรกิจต่างๆในพื้นที่ เช่น ปิมน้ำมัน/แก๊ส โรงงานผลิตน้ำดื่ม โรงงานผลิตน้ำแข็ง โรงงานผลิตถุงมือยาง โรงงานทำเส้นขนมจีน ตลาดเอกชน ธุรกิจร้านถ่ายรูป หอพัก และร้านอาหาร

การศึกษา

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน ๒ แห่ง
๒. โรงเรียน	จำนวน ๓ แห่ง

สาธารณสุข

มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีสุนทร และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านมาหานิก

ศาสนสถาน

๑. วัด	จำนวน ๒ แห่ง
๒. มัสยิด	จำนวน ๑ แห่ง
๓. ศาลเจ้า	จำนวน ๑ แห่ง

ประเด็นการพัฒนาของ พชอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

ประเด็น พชอ. ๑. ไข้เลือดออก ๒. อุบัติเหตุทางถนน ๓. เด็กปฐมวัยและสตรีมีครรภ์ ๔. To Be No.๑

ประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล ๑. อาหารปลอดภัย ๒. To Be No.๑

การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตำบลศรีสุนทร มีการขับเคลื่อนโดยเทศบาลตำบลศรีสุนทรเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้หลักบ้าน วัด โรงเรียน สาธารณสุข เข้ามาพัฒนาหมู่บ้าน ในการขับเคลื่อนการพัฒนาจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนา โดยมีประเด็นสำคัญ คือ การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประชาชนในพื้นที่ มีการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้การเพาะเห็ดและการทำเกษตรอินทรีย์ในชุมชน ต่อยอดสู่นวัตกรรมน้ำเห็ดเพื่อสุขภาพ โดยขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) จนเป็นที่ศึกษาดูงานให้กับพื้นที่อื่นๆ สร้างรายได้ให้กับชุมชน มีการขยายเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ไปยังพื้นที่อื่นๆ นอกจากนี้เทศบาลตำบลศรีสุนทรได้มีการมอบอาคาร ๑ หลัง ให้ อสม.ดำเนินการเกี่ยวกับการนวดเพื่อสุขภาพ สร้างรายได้อีกทางหนึ่ง

การขยายผลสู่โรงเรียน

นอกจากมีการส่งเสริมวิสาหกิจในชุมชนแล้ว ยังมีการขยายสู่โรงเรียนในพื้นที่ โดยโรงเรียนมีนโยบายในการให้นักเรียนปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียน ทั้งสำหรับใช้เป็นอาหารสำหรับนักเรียน ขายให้กับแม่ครัวในโรงเรียน และขายให้กับผู้ปกครองของนักเรียนอีกด้วย

การสร้างจิตอาสาในพื้นที่

มีการสร้างทีมจิตอาสาในพื้นที่ โดยกำหนดให้ทุกวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน มีการช่วยกันเก็บขยะในพื้นที่

ภาคีเครือข่าย

๑. เทศบาลตำบลศรีสุนทร
๒. โรงเรียน
๓. วัด
๔. กลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน
๕. กลุ่มจิตอาสา
๖. อสม.
๗. สาธารณสุข
๘. ภาคประชาสังคม
๙. ผู้นำท้องถิ่น

กลุ่มอาชีพในชุมชน

๑. กลุ่มอาชีพแกงไตปลาแห้ง และน้ำพริกต่างๆ
๒. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน ๘ กลุ่ม
๓. กลุ่มสตรีทำเครื่องแกง
๔. กลุ่มดอกไม้จันทน์บ้านมาหนิก
๕. กลุ่มทำผ้าบาติก

ความสุขของชุมชน

สุขภาพ

ชุมชนมีวิสาหกิจที่ใช้หลักเกษตรอินทรีย์ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัย ไม่มีสารเคมีปนเปื้อน ซึ่งจะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ

สุขใจ

การเกิดจิตอาสาในชุมชน ร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์แก่ชุมชนสร้างความสุขทางใจให้กับกลุ่มจิตอาสาและประชาชนในพื้นที่

สุขเงิน

วิสาหกิจชุมชนสามารถสร้างรายได้และความมั่นคงทางการเงินให้กับชุมชน

นวัตกรรม : นวัตกรรมน้ำเห็ดเพื่อสุขภาพ

บุคคลต้นแบบ : -

ภาพกิจกรรม

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัด
นครศรีธรรมราช

ตำบลเสาเกา อำเภอสิชล

สภาพทั่วไป

ตำบลเสาเกาได้ก่อตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๔๐ พร้อมกับการประกาศจัดตั้งที่ว่าการอำเภอสิชล ประกอบด้วย ๓ ตำบล คือ ตำบลสิชล ตำบลเสาเกา และตำบลฉลอง ในสมัยก่อนการตั้งบ้านเรือนประชากร ตั้งใกล้แหล่งน้ำ (แม่น้ำ, ลำคลอง, ชายทะเล) ตำบลเสาเกามี ชายทะเลยาวประมาณ ๗ กิโลเมตร การคมนาคม ใช้เรือเป็นหลัก ในสมัยนั้นได้มีเรือสำเภานาขนาดใหญ่อัปปางนอกชายฝั่ง และคลื่น ได้ซัดเอาเสากระโดงเรือสำเภา มาเกยตื้น บริเวณชายหาด หมู่ที่ ๑,๒ ตำบลเสาเกาชาวบ้านจึงได้เรียกชื่อชุมชนบริเวณนั้นว่าบ้าน สำเภานานๆ เข้าคำว่าสำเภา กลายเป็น เสาเกาเมื่อมีการจัดตั้งตำบลทางราชการจึงใช้ชื่อว่าตำบลเสาเกาจนถึง ปัจจุบัน ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล มีหมู่บ้านจำนวน ๑๖ หมู่บ้าน ประชากรจำนวน ๑๒,๓๔๐ คน เพศชาย จำนวน ๖,๐๘๓ คน เพศหญิง จำนวน ๖,๒๕๗ คน จำนวน ๔,๓๘๓ ครัวเรือน

ด้านเศรษฐกิจ

ประชากรของตำบลเสาเกา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำสวนยางพารา สวนผลไม้ และทำนา รองลงมาคืออาชีพ ค้าขาย ประมง รับราชการ และรับจ้าง มีธนาคารจำนวน ๑ แห่ง ปั้มน้ำมันและก๊าซจำนวน ๑๓ แห่ง โรงงานอุตสาหกรรมจำนวน ๒ แห่ง โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน ๑๕ แห่ง ร้านขายของชำจำนวน ๕๐ แห่ง

การศึกษา

๑. โรงเรียนอนุบาลและศูนย์เด็กเล็ก	จำนวน	๒	แห่ง
๒. โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน	๒	แห่ง
๓. โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	๒	แห่ง
๔. โรงเรียนอาชีวศึกษา	จำนวน	๑	แห่ง
๕. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน/หอสมุดประชาชน	จำนวน	๖	แห่ง

สาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้นเหรียง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านนาแล

ศาสนสถาน

๑. วัด/สำนักสงฆ์	จำนวน	๖	แห่ง
๒. มัสยิด	จำนวน	๑	แห่ง
๓. ศาลเจ้า	จำนวน	๑	แห่ง

ประเด็นการพัฒนาของ พชอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

ประเด็น พชอ. ๑.การป้องกันและลดอุบัติเหตุจราจร ๒. การจัดการขยะ

ประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล ๑. การจัดการขยะ ๒. อุบัติเหตุจราจร

การดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิตของตำบลเสาเภา มีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลเสาเภา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กำนันผู้ใหญ่บ้าน อสม. ชมรมผู้สูงอายุที่มีความเข้มแข็ง โรงเรียนสถานศึกษาให้การสนับสนุนดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล โดยงบประมาณในการดำเนินงานส่วนใหญ่ ๗ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เช่น

๑. โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มเสี่ยง HT,DM
๒. โครงการออกกำลังกายลดเสียงลดโรค
๓. โครงการจิตอาสาทำความดีด้วยหัวใจ
๔. โครงการประชาชนร่วมใจจัดภัยไข้เลือดออก
๕. โครงการเยี่ยมผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง
๖. โครงการครัวเรือนต้นแบบปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ปลอดสารพิษ
๗. อบต.มีรถกู้ชีพ (EMS) ไว้บริการประชาชน

โครงการที่ดำเนินการภายใต้ตำบลจัดการคุณภาพชีวิตได้แก่

๑. โครงการลดอุบัติเหตุ
๒. โครงการชุมชนไม่ทอดทิ้งกัน
๓. โครงการศูนย์เรียนรู้ในชุมชน
๔. โครงการเศรษฐกิจพอเพียง

ชุมชนน่าอยู่ หมู่ที่ ๑๐ บ้านถนนใน ดำเนินการโดยใช้งบประมาณกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ โดยมี อาจารย์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ให้ความรู้ในการพัฒนาชุมชนน่าอยู่ เริ่มจากการสร้างผู้นำหมู่บ้าน ๒๕ คน มีการประชาคมหมู่บ้าน เพื่อระบุปัญหาและการพัฒนา ได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม โดยมีการเลือกประเด็นสิ่งแวดล้อมมาเป็นประเด็นในการพัฒนาชุมชน โดยเน้นการลดขยะ มีการวางมาตรการในการลด ละ เลิก การทิ้งขยะให้ถูกต้อง มีการสร้างยูวชนในการเป็นแบบในการจัดการขยะ มีการแยกขยะ โดยนำขยะเปียกทำน้ำหมักชีวภาพ มีการรณรงค์ลดบริโภคอาหารที่มีรสเค็ม เพื่อป้องกันการเกิดโรคความดันโลหิตสูง

การดำเนินกิจกรรมโดยโรงเรียน

โรงเรียนบ้านทุ่งครั้ง เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ที่มีการพัฒนาควบคู่ไปกับตำบลจัดการคุณภาพชีวิต อบต.สนับสนุนงบกิจกรรมฟันสวยยิ้มใส กิจกรรมลดอ้วนลดโรค กิจกรรมขยับกายสบายชีวา เป็นกิจกรรมออกกำลังกายทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ อสม.รณรงค์ต่อต้านไข้เลือดออก

การดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ

ชมรมผู้สูงอายุมีความเข้มแข็ง มีการทำกิจกรรมด้านสุขภาพมาอย่างต่อเนื่อง เช่น การออกกำลังกาย บาสโลบ การศึกษาดูงานภาคเหนือ อีสาน มีข้าราชการครูเกษียณเป็นกรรมการบริหาร ดึงประธาน อสม.มาเป็นสมาชิกชมรม โครงการอยู่ดีมีสุข (ชมรมผู้สูงอายุเข้าร่วมงานศพ) โดยไปให้ความรู้ เรื่องการออม การบริโภค การลดถุงพลาสติก โฟม การเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน กลุ่มสัจจะ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้าน เช่น ออกกำลังกายทำหนังตะลุง มโนราห์ การเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป (โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน) ร่วมกับ อสม.ในพื้นที่ เยี่ยมคนพิการและเด็กในหมู่บ้าน(ปี๖๓) โรงเรียนผู้สูงอายุ (ของโรงพยาบาลสิชลและของเทศบาลตำบลสิชล) เวลาที่มีกิจกรรมผู้สูงอายุทั้ง ๒ ชมรมจะมาประชุมร่วมกันกับ อบต. เพื่อดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีกิจกรรมเพิ่มเติมดังนี้ กิจกรรมด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านภูมิปัญญา ด้านการสร้างกำลังใจ พบว่ากรรมการชมรมมีลูกศิษย์เป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จึงได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือที่ดีจากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มีการทำกายภาพบำบัดสำหรับผู้ป่วย มีการจัดทำโครงการผู้สูงอายุปากสะอาด ฟันสวย ให้ผู้สูงอายุปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้เพื่อลดการใช้สารเคมี

บทบาทของ อสม.

อสม.ได้จัดทำโครงการโดยใช้งบประมาณ สปสช.ในการคัดกรอง HT DM ให้ความรู้ในที่ประชุมหมู่บ้าน ในวันพระที่วัด ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการใช้ปูนแดงเพื่อป้องกันลูกน้ำยุงลายและดอกปาล์ม ตัวผู้ในการป้องกันยุงลาย มีการเยี่ยมบ้าน เยี่ยมผู้พิการ การกระตุ้นชาวบ้านในการแยกขยะ รณรงค์การปลูกผักปลอดสารพิษ แนะนำการล้างผักที่ลดสารพิษ มีการทำโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน การดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กในชุมชน โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ๓๐๒ส.

บทบาทของผู้นำท้องถิ่น

การดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้าน ดูแลเรื่องความมั่นคง ยาเสพติดในชุมชนโดยดำเนินการทั้งผู้เสพและผู้ขาย การจัดการขยะในชุมชน แยกขยะ ลดถุงพลาสติก มีการสื่อสารเกี่ยวกับสุขภาพสิ่งแวดล้อมในที่ประชุม รณรงค์ปลูกพืชปลอดสารพิษ มีวาระของหมู่บ้านในการควบคุมป้องกันไข้เลือดออก โดยการลงพื้นที่ทุกครัวเรือนในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย และให้ความรู้ในครัวเรือนในการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ภาคีเครือข่าย

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. ผู้นำท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)

๓. โรงเรียน
๔. ชมรมผู้สูงอายุ
๕. อสม.
๖. วัด มัสยิด
๗. สาธารณสุข
๘. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
๙. โรงพยาบาลสิชล

ความสุขของชุมชน

สุขกาย

การดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิตของตำบลเสาเกา มีประเด็นพัฒนาในการจัดการขยะในชุมชน โดยผลที่ได้ทำให้เกิดการจัดการขยะอย่างเป็นระบบส่งผลต่อการลดปัญหาโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่ลดปัญหาโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง ทำให้ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพสุขภาพของประชาชนมากขึ้น

สุขใจ

มีกิจกรรมในการลงพื้นที่ดูแลผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ กิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ ทำให้เกิดความสุขจากการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และดูแลกันในชุมชน

สุขเงิน

การปลูกผักปลอดสารพิษ การปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ เป็นการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

นวัตกรรม : นวัตกรรมปูนแดงกำจัดลูกน้ำยุงลาย

บุคคลต้นแบบ : -

ภาพกิจกรรม

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัด
นครศรีธรรมราช

ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี

สภาพทั่วไป

“พรหมโลก” ในอดีตเป็นชื่อตำบล ขึ้นอยู่กับอำเภอเมือง ซึ่งในท้องที่นี้มี เทือกเขานครศรีธรรมราช (เทือกเขาหลวง) ทอดผ่านและมีน้ำตกอยู่หลายแห่ง โดยหนึ่งในจำนวนนี้คือ “น้ำตกพรหมโลก” โดยไม่ทราบแน่ชัดว่าผู้ใดเป็นผู้ตั้งชื่อ ซึ่งมีความหมายว่า “เป็นน้ำตกในโลกแห่งพรหม”

เมื่อมีการกำหนดเขตการปกครองท้องที่ เมื่อ พ.ศ.๒๕๖๒ ทางราชการจึงได้เอา ชื่อน้ำตกมาเป็นชื่อตำบล เรียกว่า “ตำบลพรหมโลก” และต่อมาในวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ ได้จัดตั้งกิ่งอำเภอขึ้นโดยอำนาจความสะดวกแก่ประชาชนที่มาติดต่อราชการ จึงได้รวม ตำบลพรหมโลก ตำบลบ้านเกาะ และตำบลอินคีรีเข้าเป็นกิ่งอำเภอพรหมคีรี โดยใช้อาคารศาลาการเปรียญวัดพรหมโลกเป็นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอเป็นการชั่วคราวซึ่งอยู่ในท้องที่ตำบลพรหมโลก

และได้ยกฐานะเป็น “อำเภอพรหมคีรี” ขึ้นในวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ต่อมาได้ประกาศจัดตั้งเป็นสุขาภิบาล เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๑ ตามประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๐๕ ตอนที่ ๑๐๗ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๓๑ มีพื้นที่ ๑๒.๙๒ ตารางกิโลเมตร รวมพื้นที่ หมู่ที่ ๑,๒ (ทั้งหมด) หมู่ที่ ๓,๔ (บางส่วน) ของตำบลบ้านเกาะ และ หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕, หมู่ ๘ (บางส่วน) ของตำบลพรหมโลก ก่อนยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ตามประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ โดยมีพื้นที่ในความรับผิดชอบทั้งสิ้น ๑๒.๙๒ ตารางกิโลเมตร

ตำบลพรหมโลกมีประชากร ๔,๘๗๓ คน เพศชาย จำนวน ๒,๔๒๕ คน เพศหญิง จำนวน ๒,๔๔๘ คน จำนวนหลังคาเรือน ๑,๔๕๐ ครัวเรือน

ด้านเศรษฐกิจ

การศึกษา

๑. โรงเรียนอนุบาลและศูนย์เด็กเล็ก	จำนวน	แห่ง
๒. โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน	แห่ง
๓. โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	แห่ง
๔. โรงเรียนอาชีวศึกษา	จำนวน	แห่ง
๕. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน/หอสมุดประชาชน	จำนวน	แห่ง

สาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้นเหรียง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านนาแล

ศาสนสถาน

๑. วัด/สำนักสงฆ์	จำนวน	แห่ง
๒. มัสยิด	จำนวน	แห่ง
๓. ศาลเจ้า	จำนวน	แห่ง

ประเด็นการพัฒนาของ พชอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

ประเด็น พชอ. ๑. จิตอาสา ๒. ความสะอาดและการจัดการขยะ ๓. การส่งเสริมการออกกำลังกาย ๔. อาหารปลอดภัย

ประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล ๑. ป้องกันโรคไข้เลือดออก ๒. การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม ๓. การออกกำลังกาย ๔. อาหารปลอดภัย

ประเด็นโรคไข้เลือดออก

การจัดการไข้เลือดออกของตำบลพรหมโลก มีการวางแผนและกำหนดมาตรการร่วมกันเพื่อลดอัตราป่วย สร้างความตระหนักให้กับประชาชนในการป้องกันโรคไข้เลือดออก โดยการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ควบคู่กับการรับผิดชอบการจัดการสภาพแวดล้อมในพื้นที่ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของตัวเอง โดยทำควบคู่ไปกับการจัดการขยะ มีกลุ่มไลน์สื่อสารการป้องกันควบคุมโรคในตำบลและอำเภอ

การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม

มีการส่งเสริมให้ประชาชนทำหลุมเปียก เพื่อจัดการขยะที่สามารถย่อยสลายได้ มีจิตอาสาทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในวัดและโรงเรียน มีการให้ความรู้เด็ก โรงเรียน ชุมชน และครัวเรือนในการจัดการขยะ การคัดแยกขยะจากต้นทาง

การออกกำลังกาย

มีการให้นักเรียนออกกำลังกายตอนเช้าก่อนเข้าเรียน การจัดกีฬาในโรงเรียนโดยเทศบาล สนับสนุน ในชุมชนมีชมรมย่อนยุคเพื่อสุขภาพดำเนินการโดยประธานชมรมผู้สูงอายุ กิจกรรมตาราง ๙ ช่อง กีฬาชุมชนโดยเทศบาล กิจกรรมวิ่งเพื่อสุขภาพ โดยมีการออกกำลังกายในชุมชนทุกวันตั้งแต่ตี ๕ จะมีประชาชนออกมาเดิน/วิ่งบนถนนในชุมชนทุกวัน ในเส้นทางพรหมคีรี – น้ำตกพรหมโลก ครั้งละประมาณ ๓๐๐ คนในทุกวันเสาร์

อาหารปลอดภัย

มีการตรวจตลาดเพื่อหาสารปนเปื้อนในอาหารโดยทีม พชอ.และพชต. พบว่าจากการเก็บตัวอย่างมาตรวจไม่พบสารเคมีที่เป็นอันตรายปนเปื้อน ตรวจนมโรงเรียน ตรวจร้านค้าโดยภาคีเครือข่ายในชุมชน มีการวางแผนการลดการใช้สารเคมีในมังคุดและทุเรียนในอนาคตโดยทีม พชอ.

สตรีมีครรภ์และเด็กปฐมวัย

มีการฝากครรภ์ครบตามที่ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด มีการส่งเสริมและพัฒนาการดูแลในกลุ่มสตรีมีครรภ์ให้แม่เกิดรอดลูกปลอดภัย เด็กมีภาวะโภชนาการดี และมีพัฒนาการที่สมวัย มีการสาธิตการทำอาหารให้เด็ก รมรงค์ให้ฝากครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ ส่งเสริมการคัดกรองพัฒนาการเด็ก กิจกรรมให้อาหารเสริมเด็กโดยเทศบาลเป็นผู้รับผิดชอบโดยมีการเพิ่มให้เด็กรับประทานอาหารเช้าที่โรงเรียน จัดกีฬาให้เด็ก การให้วัคซีน การเสริมทักษะป้องกันเด็กจมน้ำ

วัยรุ่น

โครงการอบรมให้เด็กมีสมาธิ ทำกลุ่มพ่อแม่ลูกป้องกันปัญหาวัยรุ่นโดยเทศบาล มีการพัฒนาสถานบริการสาธารณสุขที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น

วัยทำงาน

คัดกรอง NCD ส่งเสริมอาชีพโดยเทศบาล ให้ความรู้การป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพ

ผู้สูงอายุ

มีโรงเรียนผู้สูงอายุโดยเทศบาลเป็นผู้ดำเนินการ คัดกรองประเภทผู้สูงอายุ กลุ่มติดสังคม ส่งเสริมให้เข้าโรงเรียนผู้สูงอายุ กลุ่มติดบ้านจะมี อสม.เข้าไปให้ความรู้การดูแลสุขภาพ กลุ่มติดเตียงเทศบาลมีงบสนับสนุน LTC โดยมีผู้ป่วยติดเตียง ๑๐ คน ได้รับการดูแล ๑๐๐%

พระสงฆ์

มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับพระสงฆ์ ให้ความรู้พุทธศาสนิกชนในการนำอาหารที่ไม่ส่งผลกระทบท่อสุขภาพของพระสงฆ์มาถวายวัด การสอนพระสงฆ์ให้สามารถปฐมพยาบาลและช่วยชีวิตเบื้องต้น

โรงงาน

มีการตรวจคุณภาพน้ำดื่ม ณ โรงงานผลิตน้ำดื่มในชุมชนทุกปี

ภาคีเครือข่าย

๑. เทศบาลตำบลพรหมโลก
๒. โรงพยาบาลพรหมคีรี
๓. โรงเรียน
๔. วัด
๕. อสม.
๖. ชมรมผู้สูงอายุ
๗. พชอ.พรหมคีรี
๘. ชมรมออกกำลังกาย
๙. สาธารณสุข
๑๐. จิตอาสา

ความสุขของชุมชน

สุขกาย

ชุมชนมีการออกกำลังกาย มีการเฝ้าระวังลู่กันน้ำขุ่นลาย ทำให้คนในชุมชนมีสุขภาพที่ดี

สุขใจ

การมีจิตอาสา การทำกิจกรรมในการดูแลผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ ทำให้เกิดความสุขกับคนในชุมชนจากการเอาใจใส่ดูแลกัน

สุขเงิน

มีการส่งเสริมอาชีพโดยเทศบาล สร้างรายได้ให้กับชุมชน

นวัตกรรม :

บุคคลต้นแบบ : -

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตำบลวัง อำเภอกำแพง

สภาพทั่วไป

มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะสมกับอาชีพเกษตรกรรมและที่ราบชายฝั่งทะเลเหมาะสมกับอาชีพการประมงนากุ้ง บางส่วน แปรสภาพพื้นที่ทำนามาเป็นสวนปาล์ม ยางพารา บางครอบครัวยังทำอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงหอย ไข่พื้นเมือง การปศุสัตว์ ฯลฯ ผู้นำท้องถิ่นท้องถิ่นที่มีความสามัคคีกัน รวมทั้งหน่วยงานราชการในพื้นที่มีการทำงานร่วมกันเป็นอย่างดี ตำบลวังประกอบด้วย ๘ หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ ๑ บ้านเกาะชะมวง
- หมู่ที่ ๒ บ้านดินก้อง
- หมู่ที่ ๓ บ้านหาดสมบุญ
- หมู่ที่ ๔ บ้านปากน้ำท่าม่วง
- หมู่ที่ ๕ บ้านนาเกลือ
- หมู่ที่ ๖ บ้านนาคลอง
- หมู่ที่ ๗ บ้านท่าม่วง
- หมู่ที่ ๘ บ้านห้วยเสม็ดแดง

ประชากรทั้งหมด ๓,๖๘๕ คน เพศชาย จำนวน ๑,๘๐๙ คน เพศหญิง จำนวน ๑,๘๗๖ คน จำนวนครัวเรือน ๑,๓๓๘ ครัวเรือน เป็นสังคมผู้สูงอายุ ๒๘.๒๕% อายุยืนสุด ๑๐๔ ปี

ด้านเศรษฐกิจ

อาชีพหลัก ได้แก่ เกษตรกรรม ผลิตผลการเกษตรที่สำคัญ และนำรายได้สู่ประชาชนชาวตำบลวังได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และการประมง การประมงในตำบลวัง ส่วนใหญ่จะเป็นการประมงชายฝั่งเรือประมงขนาดเล็ก และมีการเพาะเลี้ยงกุ้ง เพาะเลี้ยงปลากะพงชายฝั่ง

อาชีพรอง ได้แก่ รับจ้างทั่วไป รวมทั้งการรับจ้างด้านแรงงานภาคเกษตรกรรม

การศึกษา

๑. โรงเรียนอนุบาลและศูนย์เด็กเล็ก	จำนวน	๒	แห่ง
๒. โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน	๓	แห่ง
๓. โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	๑	แห่ง
๔. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	จำนวน	๑	แห่ง

สาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวัง (บ้านเขาพนมแบก) ๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านปากกิว

ศาสนสถาน

ประเด็นการพัฒนาของ พชอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต**ประเด็น พชอ.** ๑. การจัดการขยะ ๒.อุบัติเหตุ**ประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล** ๑. ขยะ ๒. สิ่งแวดล้อม ๓. ผู้สูงอายุ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบลของตำบลวังให้หลัก พอสมควร ได้แก่

พ. หมายถึง พัฒนาชุมชน หน่วยงาน/เอกชน

อ. หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส. หมายถึง หน่วยงานสาธารณสุข อบรมหลักสูตร อสม.ในโรงเรียน อสม.

ม. หมายถึง หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๒ แห่ง มีศูนย์การเรียนรู้ ธนาคารปุม้า สวนลุงไข่ พื้นที่อนุรักษ์หอยตลับ

ค. หมายถึง ครอบครัว การพัฒนาครอบครัว

ว. หมายถึง มีวัดใหญ่เป็นศูนย์รวมจิตใจและความเชื่อของชุมชน โดยใช้พื้นที่วัดในการทำกิจกรรมต่างๆ

ร. หมายถึง โรงเรียน พัฒนาเด็กเป็น อย.น้อย กศน.ให้ความรู้ด้านการพัฒนาอาชีพ

การจัดการขยะ และสิ่งแวดล้อม

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และองค์การบริหารส่วนตำบลวัง ให้ความรู้ชาวบ้านเรื่องการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม ร่วมเก็บขยะบนถนนในหมู่บ้านดำเนินการโดย อบต. มี รพ.สต.ทั้ง ๒ แห่งที่เริ่มต้นเป็นหน่วยงานคัดแยกขยะ มีการแยกขยะอินทรีย์ และมี อบต.ร่วมแยกขยะ ให้ความรู้ชุมชน นักเรียน ประกาดบ้านสะอาด หน่วยงานราชการในตำบลและผู้นำเป็นต้นแบบการจัดการขยะ สร้างป้ายรณรงค์การจัดการขยะ

การดูแลผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ โครงการชาว ต.วังไม่ทิ้งกัน เยี่ยมผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียง ชมรมผู้สูงอายุวังวาริ รพ.สต.ปากกิว และวังวัฒนา รพ.สต.วัง มีโรงเรียนผู้สูงอายุ มีการจัดการให้มีการพัฒนา LTC ในชุมชน รวม ๒๕ ราย มี Care giver ในพื้นที่

ภาคีเครือข่าย

๑. พัฒนาชุมชน หน่วยงาน/เอกชน

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. หน่วยงานสาธารณสุข อบรมหลักสูตร อสม.ในโรงเรียน อสม.

๔. หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๒ แห่ง มีศูนย์การเรียนรู้ ธนาคารปุม้า สวนลุงไข่ พื้นที่

อนุรักษ์หอยตลับ

๕. ครอบครัว การพัฒนาครอบครัว

๖. วัดใหญ่เป็นศูนย์รวมจิตใจและความเชื่อของชุมชน โดยใช้พื้นที่วัดในการทำกิจกรรมต่างๆ

๗. โรงเรียน พัฒนาเด็กเป็น อย.น้อย กศน.ให้ความรู้ด้านการพัฒนาอาชีพ

๘. วิสาหกิจชุมชน

ความสุขของชุมชน**สุขภาพ** ชมรมผู้สูงอายุ บ้านต้นแบบสุขภาพ มีบุคคลต้นแบบลดละเลิกบุหรี่ ผู้ป่วยรายใหม่ NCD ลดลง

สุขใจ ชุมชนไม่ทอดทิ้งกัน ธนาคารปุมาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จิตอาสาดูแลสิ่งแวดล้อม ศูนย์การเรียนรู้สุขภาวะ
สุขเงิน มีไข่เค็มถ้าม่วงวิสาหกิจชุมชน เศรษฐกิจพอเพียงดำเนินการโดย กศน.

นวัตกรรม : ธนาคารปุมา

บุคคลต้นแบบ : -

ภาพกิจกรรม

ผลการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต (ชุมชนสร้างสุข : สุขกาย สุขใจ สุขเงิน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตำบลบ้านทำเนียบ อำเภอคีรีรัฐนิคม

สภาพทั่วไป

ในสมัยก่อน พื้นที่ตำบลบ้านทำเนียบเป็นถิ่นทุรกันดารมาก การคมนาคมไปมาหาสู่กันต้องเดินด้วยเท้า ถ้าต้องการจับจ่ายซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค ก็มีตลาดอยู่แห่งเดียวในขณะนั้น คือตลาดสถานีรถไฟอำเภอ พุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยต้องเดินเท้าใช้เวลาประมาณ ๕ วัน จึงจะถึงตลาด ลักษณะพื้นที่เป็นป่าไม้ดงดิบที่อุดมสมบูรณ์และมีสัตว์ป่าเป็นจำนวนมาก มีประชากรอาศัยอยู่เพียง ๕-๖ หลังคาเรือน เท่านั้น คนส่วนมากมีอาชีพทำสวน ทำไร่ ต่อมาไม่นานก็มีผู้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่เพื่อเข้า มาทำมาหากินและประกอบอาชีพต่าง ๆ กันมากขึ้น ผู้คนที่เข้ามาส่วนใหญ่จะย้ายถิ่นฐานมาจากจังหวัด นครศรีธรรมราชมากที่สุด

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๑ มีถนนสายสุราษฎร์-ตะกั่วป่า (เดิมชื่อถนนสายมหาไถไทย) ตัดผ่านในพื้นที่ แห่งนี้ ทำให้มีผู้คนอพยพเข้ามาอาศัยในพื้นที่เป็นจำนวนมาก จึงเกิดปัญหาเกี่ยวกับเด็กที่ติดตามผู้ปกครองมา โดยเฉพาะปัญหาเด็กไม่มีที่เรียนหนังสือ ผู้ใหญ่บ้านพร้อมราษฎรในพื้นที่ได้ร่วมกันจัดสร้างโรงเรียน ขึ้นมาเมื่อสร้างเสร็จก็ขออนุญาตเปิดทำการสอนในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ แต่มีปัญหาที่ไม่สามารถจัดตั้งชื่อ โรงเรียนได้ จึงได้มีการจัดประชุมขามบ้านพร้อมผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้านว่า ควรจะตั้งชื่อโรงเรียนว่า อย่างไร ขณะนั้นได้มีการประชุมหมู่บ้าน โดยให้ตั้งชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนบ้านทำเนียบ โดยทั้งสามคนให้เหตุผลและที่มาว่า ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) ทรงเสด็จจากหัวเมืองไชยาไปสู่หัวเมืองตะกั่วป่า เมื่อมีเครื่องค้ำ จึงได้มาประทับพักแรมค้างคืนที่ริมห้วยมะเลาะซึ่งห่างจากโรงเรียนประมาณ ๔๐๐ เมตร โดยขณะนั้นยังไม่ได้สร้างเป็นโรงเรียนชาวบ้านจึงได้ช่วยกันจัดสร้างทำเนียบที่พักแรมขึ้นชั่วคราว ณ ริมห้วยมะเลาะ ซึ่งห่างจากโรงเรียนประมาณ ๔๐๐เมตรโดยขณะนั้นยังไม่ได้สร้างเป็น โรงเรียนชาวบ้านจึงได้ช่วยกันจัดสร้างทำเนียบที่พักแรมขึ้นชั่วคราว ณ ริมห้วยมะเลาะ เพื่อความเป็นสิริมงคลที่ประชุมจึงมีมติให้ตั้งชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนบ้านทำเนียบและต่อมาก็ได้ตั้งชื่อหมู่บ้าน ว่าหมู่บ้านทำเนียบ เหมือนกับชื่อโรงเรียนด้วยจนถึงปัจจุบัน

ตำบลบ้านทำเนียบมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบสูง และลาดชันตาม ตามเขตกเนินเขา ส่วนใหญ่เป็นเขาหิน และลาดชันตามแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ราบประมาณ ๓๑.๘๑% และพื้นที่ลาดชันประมาณ ๖๘.๑๙% นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำ ซึ่งส่วนใหญ่ตื้นเขิน มี กระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ แหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่ คลองมะเลาะ ไหลจากเขาน้ำราดพาดผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๔ หมู่ที่ ๒ หมู่ที่ ๓ หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๑ คลองขนาน ไหลผ่านจากเขาบางสาว ผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๗ สภาพภูมิอากาศของตำบลบ้านทำเนียบ ร้อนชื้น ฝนตกชุก มี อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ๓๐ องศาเซลเซียส

ประชากรในตำบลบ้านทำเนียบมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐,๘๑๗ คน ประกอบด้วย เพศชาย จำนวน ๕,๔๐๔ คน เพศหญิง จำนวน ๕,๔๑๓ คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น ๔,๕๖๐ ครัวเรือน มีหมู่บ้านทั้งหมด ๙ หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ ๑ บ้านศรีวังค์
- หมู่ที่ ๒ บ้านบางขนุน
- หมู่ที่ ๓ บ้านเป็องแบบ
- หมู่ที่ ๔ บ้านน้ำลาด
- หมู่ที่ ๕ บ้านควนทอง
- หมู่ที่ ๖ บ้านแสงอรุณ
- หมู่ที่ ๗ บ้านคลองขนาน
- หมู่ที่ ๘ บ้านกลางใหม่
- หมู่ที่ ๙ บ้านเคี่ยมงาม

ด้านเศรษฐกิจ

ตำบลบ้านทำเนียบ มีวิสาหกิจท่องเที่ยวชุมชนที่สำคัญและสร้างรายได้ให้กับพื้นที่ โดยมีบ้านน้ำลาดเป็นป่าต้นน้ำที่มีชื่อเสียง มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากมาเที่ยวในพื้นที่ ทำให้เกิดรายได้อันเกิดจากการท่องเที่ยวในพื้นที่ทั้งภาคเกษตร การค้าขาย เป็นต้น

การศึกษา

๑. โรงเรียนอนุบาลและศูนย์เด็กเล็ก	จำนวน	๕	แห่ง
๒. โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน	๕	แห่ง
๓. โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	๑	แห่ง

สาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านทำเนียบ

ศาสนสถาน

วัด/สำนักสงฆ์	จำนวน	๒	แห่ง
---------------	-------	---	------

ประเด็นการพัฒนาของ พชอ.และประเด็นการพัฒนาของตำบลจัดการคุณภาพชีวิต

ประเด็น พชอ. ๑. การจัดการขยะ ๒. โรคเรื้อรัง (เบาหวาน ความดัน)

ประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล ๑. การจัดการขยะ ๒. โรคเรื้อรัง (เบาหวาน ความดัน)

การจัดการขยะ

โครงการหน้าบ้านใครหลังบ้านมัน บ้านฉันต้องสะอาด มีการตั้งธนาคารขยะในโรงเรียนโดย อปท. (อปท.บ้านทำเนียบ) สนับสนุนงบประมาณ มีการณรงค์การใช้ถุงผ้า ปฏิเสธถุงพลาสติก แปรรูปขยะเป็นผลิตภัณฑ์สร้างมูลค่า

การดำเนินงาน

๑. มีการประชุมหารือหรือซื้อขายในพื้นที่ในการบริหารจัดการขยะ โดยมีการทำ MOU กับหน่วยงานต่างๆในการจัดการขยะ
๒. มีการให้ความรู้ อบรมเครือข่ายในการจัดการขยะในชุมชน

๓. มีการรณรงค์ จัดกิจกรรมในการแยกขยะในชุมชน กิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ในการคัดแยกขยะ
๔. มีจุดรับซื้อขยะจากชุมชน
๕. มี MOU การจัดการขยะอันตรายกับ อบจ.สุราษฎร์

ลดผู้ป่วย NCD

มีการลงพื้นที่ไปคัดกรอง NCD (เบาหวาน ความดัน)ที่บ้านโดย อสม. กรณีพบกลุ่มเสี่ยงให้มีการใช้หลัก ๓ อ ๒ ส ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ในกรณีพบผู้ป่วยเข้าข่ายจะมีการส่งไปพบเจ้าหน้าที่ ที่ รพ.สต. และมีการเยี่ยมติดตามหลักได้รับการรักษา ผู้ป่วยที่มีการลงไปเยี่ยมบ้านส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยที่ไม่มีผู้ดูแลพบว่าในหลายรายมีอาการดีขึ้น การดำเนินงานในภาพรวมดังนี้

๑. อสม.ลงพื้นที่คัดกรอง

๒ แยกประเภทกลุ่มปกติ เสี่ยง ป่วย (กรณีกลุ่มเสี่ยงจะให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ตรงกับต้นเหตุปัญหา และนัดตรวจซ้ำอีกครั้ง)

๓ ส่งต่อ รพ.สต.

๔ อสม.เยี่ยมบ้าน

การดูแลผู้ป่วยจิตเวช

มีการใช้ภาคีเครือข่ายในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช โดยมี รพ.สวนสราญรมย์ เป็นพี่เลี้ยง โดยตำบลบ้านท่าเนียนมีการสร้างกลุ่มไลน์ผู้ป่วยจิตเวชบ้านท่าเนียน เพื่อสื่อสารระหว่างเครือข่าย มีการสร้างทีมชุดเฉพาะกิจบ้านท่าเนียน (ผู้ใหญ่ ผู้ช่วยผู้ใหญ่ ชรบ. นายกอบต. ปลัด อบต. อพปร.ตำรวจ รพ.สวนสราญรมย์ รพ.ศิริรัฐนิคม อสม. เป็นภาคีเครือข่าย) ในการเข้าถึงผู้ป่วยขณะมีอาการ มีการติดตามเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามการกินยา การดูแลจากญาติพี่น้อง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ป่วยจิตเวชสามารถดูแลตัวเองได้ รพ.สวนสราญรมย์ได้ความรู้กับทีมเฉพาะกิจ ในการวิเคราะห์และประเมินอาการผู้ป่วยจิตเวช การเจรจาพูดคุยกับผู้ป่วยจิตเวชขณะมีอาการ ทีมเฉพาะกิจและภาคีเครือข่ายมีการลงพื้นที่เยี่ยมผู้ป่วยทั้งระหว่างรักษาและภายหลังการรักษาจากโรงพยาบาล โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ป่วยจิตเวชอาการดีขึ้นและช่วยเหลือตัวเองได้ เป็นภาระของสังคมน้อยที่สุด

บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านท่าเนียน

ทำโครงการรณรงค์คัดแยกและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนทั้งรัฐเอกชน ประชาชน เพื่อหาแนวทางแก้ไข จัดอบรมเครือข่ายเกี่ยวกับการจัดการขยะ โดยด้านหลัง อบต.จะมีศูนย์บริหารจัดการขยะอินทรีย์ของชุมชน มีการรณรงค์ตามหมู่บ้านต่างๆในการคัดแยกขยะ และจกขยะรีไซเคิลเพื่อให้ชาวบ้านนำขยะมาขายต่อ และเป็นกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ในการทำกิจกรรมของ อบต. ในปี ๖๓ จะมีการทำหมู่บ้านต้นแบบในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่ที่ ๓ และ ๔

ภาคีเครือข่าย

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านท่าเนียน
๒. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
๓. อสม.
๔. สาธารณสุข
๕. โรงเรียน

๗. รพ.คีรีรัฐนิคม

๘.โรงพยาบาลสวนสราญรมย์

๙.วิสาหกิจชุมชน (กลุ่มแปรรูปอาหาร,กลุ่มเครื่องแกงบ้านควนทัง,กลุ่มปุ๋ยน้ำชีวภาพ)

ความสุขของชุมชน

สุขภาพ มีการคัดกรอง NCD และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามหลัก ๓ อ ๒ ส.

สุขใจ เป็นตำบลต้นแบบในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของเขตสุขภาพที่ ๑๑ ทำให้ชุมชนอุ่นใจและมีความสุขมากขึ้น

สุขเงิน มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สร้างรายได้ในพื้นที่ และมีแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่สร้างรายได้ให้กับชุมชน

นวัตกรรม :

บุคคลต้นแบบ : -

ชุมชนต้นแบบ : บ้านน้ำรากมีการปฏิเสธถึงขยะจาก อปท. โดยชาวบ้านมีมาตรการในการจัดการขยะของชุมชนด้วยตนเอง โดยมีกำนันเป็นแกนนำหลักในการรณรงค์

ภาพกิจกรรม

